

NOAN
architecturestudio

TYRVÄÄN KIRKKO

hankesuunnitelma

19.3.2026

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO

1.1 Tilaajan tiedot	4
1.2 Kohteen perustiedot	4
1.3 Kohde ja hankkeen tavoitteet	5
1.4 Muutoskaavio	6
1.5 Hankesuunnitelman tarkoitus	7

2 Hankesuunnitelma

2.1 Tiivistelmä tavoitteellisista peruskorjaustoimenpiteistä	8
2.2 Kirkollisen elämän toiminnan kuvaus	14
Toiminnan näkökulma	14
Tilatulaisuuden näkökulma	16
2.3 Tarveselvitys, kuntotutkimukset ja lähtötiedot	17
Kuntotutkimukset, selvitykset ja osallistaminen	17
Nykytilanteen dokumentointi	18
Lisäselvitys- ja jatkotutkimustarpeet	18

3 Peruskorjauksen toimenpiteet

3.1 Ulkopuoliset korjaukset	19
Piha-alueet	19
Sadevedet ja salaojat	19
Ulkoporaat ja käsijohteet	20
Sokkelirakenteet ja perustukset	20
Alapohjarakenteet	22
Ulkoseinät, julkisivut, koristeosat ja pellitykset	22
Yläpohja ja ullakko	23
Ikkunat	23
Ulko-ovet	24
Vesikatto ja räystäät	24

3.2 Sisäpuoliset korjaukset	26
Tilaosien korjaukset	26
Tilapintojen korjaukset	28
Toiminnalliset muutokset	30
Urkuparven alapuoli	31
Tuulikaapit	32
Kirkon penkit	33
Sivusakat	34
Alttarialue	36
Sakasti ja tukitilat	37
Työtila ("toimitushuone")	38
Urkuparvi	39
Urut	39
Kellotornit	40
Galleriakäytävät	42
WC-tilat	44
3.3 Konservoitavat pinnat	45
Sisävärit yleensä	45
3.4 Esteettömyys ja saavutettavuus	47
3.5 Lämmitysjärjestelmät	48
3.6 Vesi- ja viemärijärjestelmät	48
3.7 Ilmanvaihto	49
Ilmanvaihtojärjestelmät	49
3.8 Sähköiset järjestelmät	49
Sähköjärjestelmät ja johtoreitit	49
Valaistus	50
Kuva- ja suoratoistojärjestelmät	50
Kirkkomusiikki	50
Äänentoistojärjestelmät	50
Valvontakamerat ja rikoshälytysjärjestelmät	50
Muut	50
Talotekniikan nykyiset runkoreittien periaatteet, LVV	51
Talotekniikan nykyiset runkoreittien periaatteet, SÄH	52
Äänentoiston ja akustiikan nykyiset periaatteet	53

4 Peruskorjauksen suunnitelmat

4.1 Nykytilanne 1.krs	54
4.2 Luonnossuunnitelma 1.krs	55
4.3 Alttarialue, VE1 ja VE2	56
4.4 Sakasti ja aputilat	59
4.5 Työtila ("toimitushuone")	60
4.6 Pohjoisen sivusakaran esteetön sivualttari	61
4.7 Eteläisen sivusakaran monitoimitila	64
4.8 Parven alapuoli	65
4.9 Eteläinen torni	68
4.10 Pohjoinen torni	69
4.11 Lämpökeskus	70

5 Projektinhallinta

5.1 Aikataulu	71
5.2 Lausunnot	71
5.3 Lupa- ja viranomaisasiat	72
5.4 Kustannukset ja budjetti	72

6 Toiminta peruskorjauksen aikana

6.1 Työmaan rajaaminen ja työmaakulku	73
6.2 Urkujen suojaaminen	73
6.3 Väliaikainen varastointi	74
6.4 Rakennustelineet	74
6.5 Rakennussuojelu	75

7 Laadunvarmistus ja riskienhallinta

7.1 Huomioitavat asiat	76
------------------------	----

8. Vaikutustenarviointi

8.1 Vaikutustenarviointi	77
--------------------------	----

1 JOHDANTO

1.1 Tilaajan tiedot

Tilaaaja:	Sastamalan seurakunta
Osoite:	Aittalahdenkatu 12, 38200 Sastamala
Y-tunnus:	0204967-6
Yhteyshenkilö:	Kimmo Anttila
Työryhmä:	Irmeli Kulonpää (luottamushenkilö)
	Jarkko Mäkipää (luottamushenkilö)
	Maritta Laiho (luottamushenkilö)
	Salme Kuukka (luottamushenkilö, KV pj)
	Suvi Sianoja (luottamushenkilö)
	Vesa Aurén (kirkkoherra)
	Elisa Nieminen (talousjohtaja)
	Kimmo Anttila (kiinteistöpäällikkö)
	Arja Myllyniemi (ylivahtimestari)
	Jouni Kotilahti (hankevalmistelija)

1.2 Kohteen perustiedot

Kohteen nimi:	Tyrvään kirkko
Suunnittelija:	Pehr Johan Gylich
Osoite:	Kirkkokatu 1a, 38200 Sastamala
Omistaja:	Sastamalan seurakunta
Kiinteistötunnus:	790-1-41-1
Pinta-ala:	Käytetty kerrosala yhteensä n. 1430 m ² Tilavuus n. 14 400 m ³
Kaavatilanne:	Voimassa oleva asemakaava on tullut voimaan 28.10.1974 Keskustaajaman rakenneosayleiskaava on tullut voimaan 11.6.2014
Suojelutilanne:	Rakennus on suojeltu kirkkolailla
Rakennusaika:	Rakentaminen aloitettu 1848 Valmistunut 1855

1.3 Kohde ja hankkeen tavoitteet

Vuonna 1855 valmistuneen kirkon päätila on ristiviisteinen kirkkosali. Vuonna 1933 kirkon urkulehteri madallettiin ja laajennettiin uusien urkujen myötä. Kirkon kuori on nostettu vuoden 1938 peruskorjauksen yhteydessä. Samana vuonna kuorin viisi ikkunaa ummistettiin, mutta ne avattiin jälleen vuonna 1981. Kirkkosalin lattia ja vuonna 1938 rakennetut tuulikaapit uusittiin kokonaisuudessaan kirkossa tapahtuneen tulipalon jälkeen vuonna 1982. Vuonna 2015 kirkkosalin monikäyttöisyyttä parannettiin muodostamalla sivusakaroihin monikäyttöinen tila ja esteetön alttari. Salin penkkejä on poistettu ja uudelleen järjestetty harkiten muutamassa eri vaiheessa.

Viimeksi 1982 peruskorjattu kirkko on monilta osin peruskorjauksen tarpeessa. Osa laitteista ja tekniikasta on teknisen käyttöikänsä päässä, osa rakennusosista, etenkin seinäpinnat, vaativat huoltomaalauksen ja rappauspintojen halkeamien korjauksia kauttaaltaan.

Taloteknisien peruskorjaustoimenpiteiden lisäksi kirkossa tehdään tulevaisuuteen tähtääviä muutoksia. Toimenpiteiden pitää varmistaa rakenteiden tekninen toimivuus ja sisäilman terveellisyys sekä kunkin tilan käyttötarkoitusta vastaava olosuhde. Lisäksi toimenpiteiden pitää mahdollistaa kirkkotilojen monipuolisempi käyttö tulevaisuudessa. Esteettömyyttä ja saavutettavuutta parannetaan. Tilojen pitkäjänteisen kehittämisen keskiössä on muuntojoustavuus ja tulevaisuuden muuttuvien tarpeiden mahdollistaminen. Samanaikaisesti tulee tunnistaa ja turvata kohteen rakennushistorialliset ja tilalliset arvot.

Tulevaisuuden kirkkotila on pyhä, monikäyttöinen ja saavutettava.

Merkittävät muutosvaiheet:

1866 R. W. Ekmanin alttaritaulut valmistuivat

1883 Kirkkoon hankittiin urut Thulén urkutehtaalta

1891 Sisätilojen peruskorjaus ja maalaustyöt

1907 Sisätilojen korjaustoimenpiteet ja maalaustyöt

1923 Sähkövalot

1933 Uudet urut ja urkulehterin muutokset

1938 Peruskorjaus ja muutostyöt B. Strömmerin suunnitelmien mukaan

1947 Paanukaton muutos tiilikatoksi

1954 Tornihuiput katettiin konesaumattulla kuparikatteella

1977–78 Kirkon kellot koneistettiin

1981 Peruskorjaus

1982 Tulipalon jälkeinen peruskorjaus

1986 Uudet urut

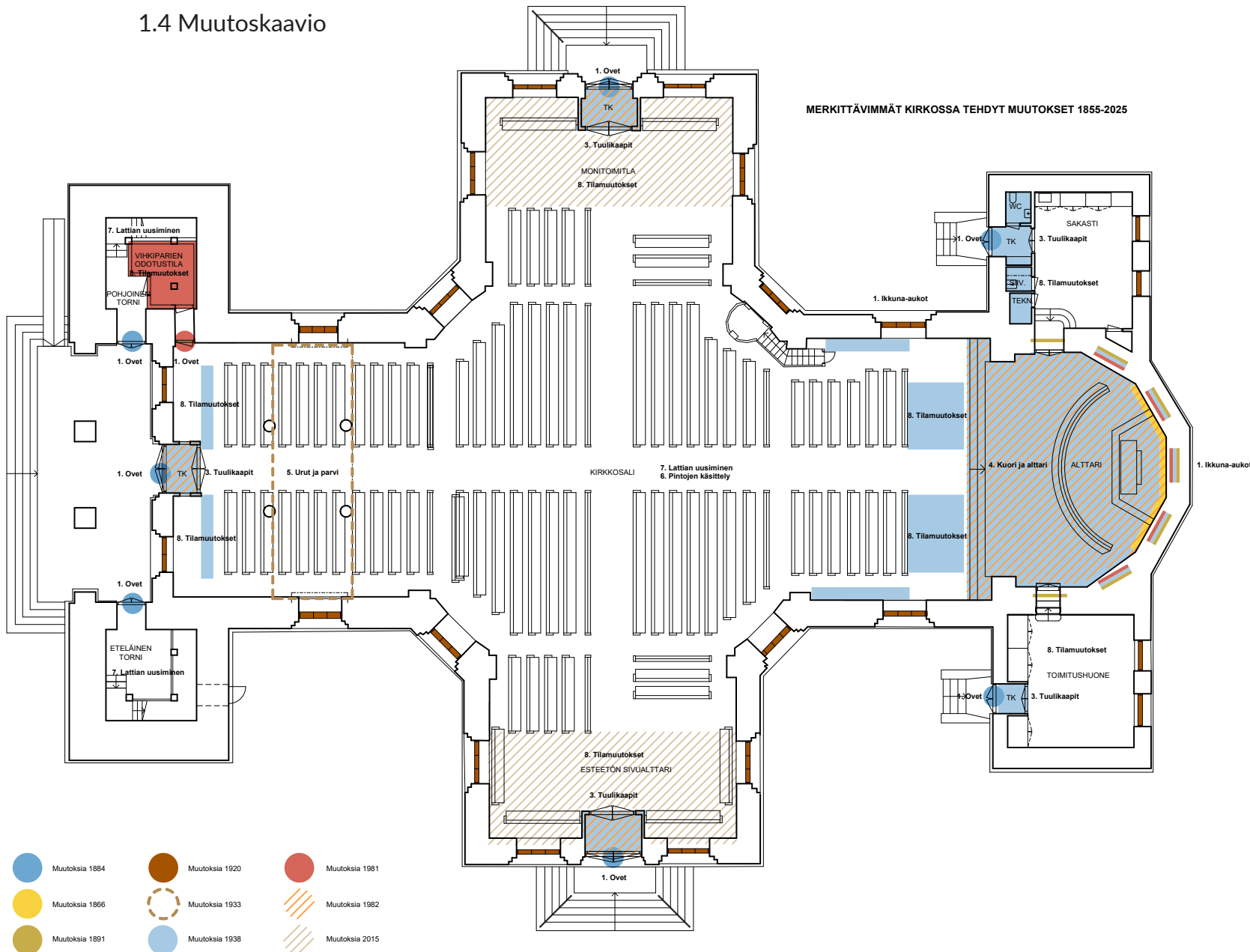
1995 Tiilikate ja aluskatteena toimivat paanut poistettiin ja korvattiin konesaumattulla peltikatteella

2000 Äänentoistojärjestelmän uusiminen

2015 Kirkkosalin penkkien kunnostus ja sivusakaroiden penkkimuutokset

2017 Äänentoistojärjestelmän uusiminen

1.4 Muutoskaavio

MERKITTÄVIMMÄT KIRKOSSA TEHDYT MUUTOKSET 1855-2025

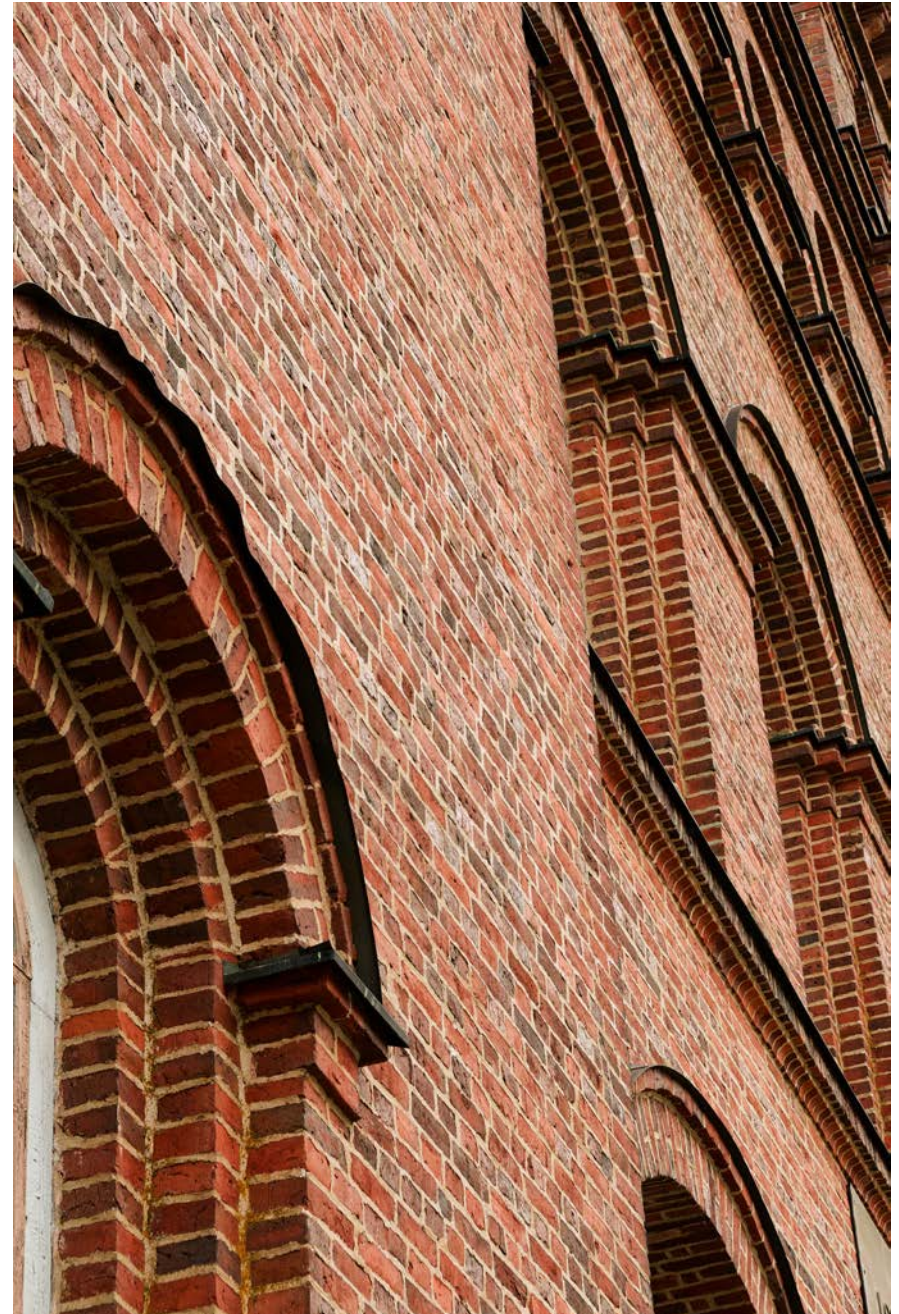
- 1. Ikkuna-aukot**
Ikkunoihin on tehty kaksinkertaiset lasit vuonna 1920. Kuorin ikkunoihin asennettiin sisälasi ja viileän keskimääräiseen ikkunaan koristeelliset värikkäät lasit vuonna 1991. Kuorin viisi keskimääräistä ikkuna-aukkoa on unniutettu vuoden 1938 peruskorjauksessa ja avattu taas vuoden 1981 peruskorjauksessa.
- 2. Ovet**
Ulko-ovien taakse rakennettiin puiset ovet vuonna 1884. Pohjoiseen torniin puhkaistiin kirkkosalista ovi vuonna 1981 viikkiparisen odotustilaan.
- 3. Tuulikaapit**
Kaikkien ulko-ovien eteen rakennettiin nykyään mukaiset tuulikaapit vuoden 1938 peruskorjauksessa. Kirkossa 1982 tapahtuneen tulipalon jälkeen kirkkosalin tuulikaapit rakennettiin osittain uudestaan mutalämpänä, mukailten pääsisäänkäynnin tuulikaappia.
- 4. Kuori ja alttari**
Kuorissa olleet alttaritaulut valmistuivat vuonna 1866 ja ne konservoitiin vuoden 1981 peruskorjauksen yhteydessä.
- 1938 peruskorjaus**
Kuorin lattiataso nostettiin 45 cm kahdella porrassakelmalla Akuperäinen lattiamateriaali (hiekkakiviälaattoja jättänyt puulanku) vaihdettiin shakkrutukuvioiseksi kalkkikiveksi. Alttarikaidetta muutettiin siten, että se on kuorin lattiamateriaalin kanssa samassa tasossa. Alttarikaleen seinissä kuorin viisi keskimääräistä ikkunaa muurattiin umpeen. Alttaritauluista keskimääräinen nostettiin kahla muuta alttaritaulua ylempään ja sen alle sijoitettiin kipsireliefi.
- 1981 ja 1982 peruskorjaus**
Kirkon puurakenteen lattia rakennettiin uudelleen betonirakenteena 1982 tulipalon jälkeen. Kuorin lattiamateriaali uusittiin nykyiseen Olammin kalkkikiviälaattoon. Kuorin lattian tehtiin lattiamuutoksia. Aiemmin kuorin lattian korkeuserojen rajakohdassa sijainnut alttarikaidetta muutettiin siten, että se on kuorin lattiamateriaalin kanssa samassa tasossa. Alttarikaleen seinissä kiinni olleet jatkokset poistettiin molemmista päistä. Kuorin umpeen muuratut viisi ikkunaa avattiin, alttaritauluasetelma palautettiin alkuperäiseksi ja kipsireliefi siirrettiin kirkon eteläiseen sivusakaraan.
- 1990-luvun pienet muutokset, n. 1994**
Altari siirrettiin irti seinästä alttarikorokkeen toiseen lattiaan (etuspuolelta). Polvimatustuskalteen alemmaa laskutassa levennettiin.
- 5. Urut ja parvi**
Urkuparvi laakettiin ja pidennettiin kohti kirkkosalia uusien urkujen myötä vuonna 1933. Kirkon ensimmäiset urut hankittiin vuonna 1883. Urut on uusittu vuonna 1933 ja kirkon nykyiset urut ovat vuodelta 1986.
- 6. Pintojen käsittely**
Kirkkosalissa on suoritettu mittavia sisämaalauksia vuosina 1891 ja 1938. Nykyään mukaisen välytyksen kirkko sai vuosien 1981 ja 1982 peruskorjauksissa, jolloin kirkon interööri palautettiin lähemmäs alkuperäisluonaa. Teisäkoron segmenttipäädystä on poistettu vuonna 1938 Antti Salmenlinnan maalaamat freskot, jotka pilaantuivat kirkossa vuonna 1982 tapahtuneen tulipalon ja sammutustöiden yhteydessä.
- 7. Lattian uusiminen**
Tornien lattiat on vaihdettu tilimuurattuihin 1800-luvun loppupuolella. Kirkkosalin lattia on uusittu vuosina 1938 ja 1982, jolloin kirkon alapohjarakenne pintoja myöten tehtiin uudelleen kirkon alapohjassa riehuneen tulipalon seurauksena.
- 8. Tilamuutokset**
Sakastin on tehty nykyisen mukaiset aputilat vuonna 1938. Vuonna 1981 kirkon pohjoistorniin tehtiin kylmästä tornilasta eristetty viikkiparisen odotustila. Kirkkosalin penkkejä on järjestetty uudelleen ja poistettu vuosina 1938 ja 2015. Merkittävin muutos on tapahtunut sivusakaraissa, joista poistettiin yhteensä 16 kpl penkkejä ja niiden tilalle tehtiin monitoimitila ja esteeton sivuaitti. Nykyisen toimitushuoneen käyttöarkkitehtuuri on muutettu arkisto- ja kirjastuhuoneesta toimitus- ja kokoushuoneeksi vuonna 1938.

1.5 Hankesuunnitelman tarkoitus

Hankesuunnitelma taustoittaa peruskorjaushanketta, jonka suunnittelun kilpailuttaminen on tarkoitus käynnistää vuoden 2026 aikana.

Hankesuunnitelmassa määritellään ne tekniset ja toiminnalliset toimenpiteet, jotka mahdollistavat peruskorjauksen talotekniikan ja kirkkotilan monipuolisen käytön tavoitteet.

Hankesuunnitelmassa ei oteta kantaa yksityiskohtien suunnitteluun vaan linjataan ylimalkaan toimenpiteet, jotka palvelevat käyttäjien tarpeita. Hankesuunnitelma määrittää peruskorjauksen laajuuden ja ohjaa toteutuksen laatuvaatimuksia. Suunnitelman pohjalta on tarkoitus määrittää hankkeen budjetti, yhteensovittaa eri osakokonaisuudet ja kilpailuttaa kohteen arkkitehti- ja pääsuunnittelu. Peruskorjauksen toimenpiteet vaiheistetaan seurakunnan päätösten mukaan.

2 Hankesuunnitelma

2.1 Tiivistelmä tavoitteellisista peruskorjaustoimenpiteistä

Kirkkoon ja siihen liittyvään lämpökeskukseen tehdään täydellinen peruskorjaus, mikä tarkoittaa, että kaikki tarvittavat rakennusosat korjataan. Rakennusten talotekniikka tullaan uusimaan kauttaaltaan.

Alla listattuna merkittävimmät peruskorjauskohteet. Hankkeen edetessä rajataan tarkka työn sisältö ja laajuus. Yksityiskohtaiset toimenpiteet on esitelty tarkemmin tässä hankesuunnitelmassa.

Kirkon länsifasadi.

ULKOPUOLISET KORJAUSTYÖT

-Pinnantasaus kirkon ympärillä, kaato ensimmäisellä metrillä 100 mm.

- Ohjaavat liuskeketivet poistetaan ja syöksytorvia jatketaan kaivoille saakka.

- Betoniset sadevesikaivot tarkistetaan ja ritilät uusitaan.

- Sadevesikaivot puhdistetaan ja sadevesijärjestelmä huuhdellaan.

-Ulkoportaot puretaan, oikaistaan ja asennetaan takaisin.

-Ulkoportaiden ja sisäänkäyntien käsijohteet ja muut teräsosat peruskorjataan

-Ulko-ovien salpa uusitaan

-Ulkoportaiden saumaukset uusitaan

-Ulkoportaiden betonilaatat puretaan (alin askelma) ja korvataan graniittikivilaatoilla

-Lisätään 1 kpl kaide pohjoisen sisäänkäynnin portaaseen

-Lisätään sakastin ja toimistuhuoneen ulko-oville käsijohteet

-Pääoven luiska uusitaan kivirakenteisena, kaiteet rakennetaan molemmille puolille

-Luonnonkivisokkeiden päällä oleva rappauspinta paikkakorjataan.

- Lattian alla kulkevat putkikanavat puhdistetaan ja kunto tarkistetaan

-Julkisivujen vaurioituneet tiilet uusitaan.

-Tiilimuurauksen vaurioituneet/hiekkotuneet laastisaumat korjataan tai uusitaan.

-Kupolia ympäröivä lautaverhous ja vesikatteen ylösnostot uusitaan.

-Ulkoseinien vaakapintojen kuparipellitysten tiiveys ja kallistukset korjataan.

-Julkisivujen pellitysten kiinnikkeet uusitaan kuparipellin kanssa yhteensopivaksi.

-Laastiviisteet poistetaan ja pellitetään.

-Länsijulkisivun rosettikomeroihin lisätään pellitykset muiden rosettikomeroitten tapaan.

-Yläpohjan lämmöneristeitä täydennetään.

-Puisten kattorakenteiden lahovauriot korjataan.

-Yläpohja tyhjennetään rakennusjätteestä ja puhdistetaan

-Ikkunat peruskorjataan.

-Rikkiäiset ikkunoiden lasiruudut uusitaan

-Vesikatteen ikkunasmyygejä vasten olevat ylösnostot tiivistetään

-Kellotornien luukkujen pintalaudat lahovauriokorjataan ja luukut peruskorjataan

-Uloimmat ulko-ovet (pellitetty) peruskorjataan.

- Sisemmät ulko-ovet peruskorjataan.
- Lämpökeskuksen ulko-ovet peruskorjataan.
- Kaikki ulko-ovet tiivistyskorjataan ja niihin lisätään uratiiviste
- Kaikkiin sisempien ulko-ovien käyntioviin, sakastin, työtilan ja tornien ulko-oviin asennetaan aukipitolaite ja ovisuljin
- Vesikaton vauriot ja vuotokohdat paikkakorjataan
- Vesikaton kuparipellitysten rakennedetaljit tarkistetaan ja korjataan, epätiiveyskohdat paikataan
- Vesikaton kuparipellitysten kiinnikkeet ja kiinnitykset uusitaan kuparipellin kanssa yhteensopivaksi
- Lapetikkaat varustetaan turvakiskoilla
- Vesikaton ylösnostot tarkistetaan ja tiivistetään
- Vesikaton jalkarännien kaadot tarkistetaan ja korjataan
- Kellotornien välisen katon reunoille tehdään jalkarännillä "ulosheittäjä"
- Kellotornien välisen katon reunoille tehdään vastakallistukset ja vedenohjain
- Räystäiden reikäpellit puhdistetaan ja irronneet pellit kiinnitetään
- Kellotornien ristien pienet pintavauriot korjataan
- Kellotornien koristekateet irrotetaan, polttomaalataan ja kiinnitys korjataan

*Tornien kuparikate on tehty vuonna 1954.
Kirkon kuparikate on tehty vuonna 1995.*

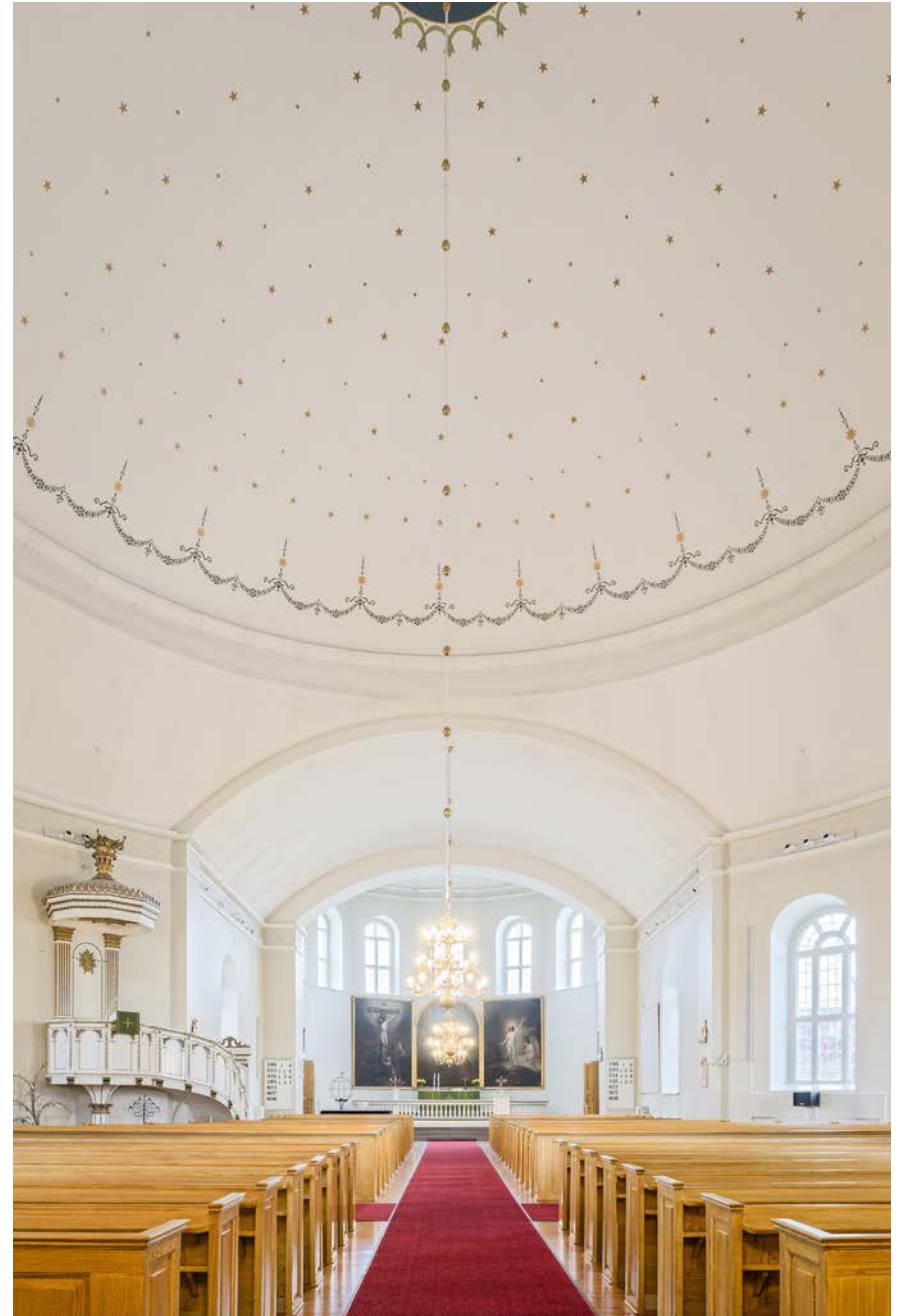

SISÄPUOLISET KORJAUSTYÖT

- Saarnastuoli, urkulehterin kaide ja kuorin polvistumiskaide konservointimaalataan
- Väliovet peruskorjataan ja huoltomaalataan
- Sakastiin ja työtilaan johtavat väliovet pidennetään ja ootrataan
- Kellotornien portaita muokataan ensimmäisessä kerroksessa
- Kellotornien ylimpien tasojen puutikkaat ja tasot uusitaan
- Erilliset sisäikkunat peruskorjataan

- Puulattiat hiotaan ja lakataan
- Sakastiin ja työtilaan rakennetaan peittomaalattu lankkulattia
- Kaikkien sisäpintojen rappausten halkeamat, kohoumat ym. paikkakorjataan, verkotetaan ja -maalataan
- Kaikki sisäpinnat huoltomaalataan
- Kylmä viinikellari peruskorjataan (eteläisen kellotornin alapuolella)
- Kirkkosalin takaosaan rakennetaan lasten tila, jossa on lattialämmitys (kipsivalu) ja tekstiililattia
- Kirkkosalin takaosan keittiötilaan tehdään laattalattia, jossa on lattialämmitys
- Kaikkien märkätilojen lattiat vedeneristetään ja laatoitetaan
- Kuoriin tehdään kaksi uutta alttaritaulua

*Kirkkosali nykyasussaan
vuonna 2025.*

- Penkkejä irrotetaan, osittain poistetaan ja asennetaan takaisin
- Penkkejä lyhennetään ja muokataan
- Penkkien kolhut paikkamaalataan (ootraus)
- Kuori lasketaan kirkkosalin lattiapinnan kanssa samaan tasoon, pintamateriaali puretaan ehjänä ja käytetään uudelleen
- Kuorialueelle rakennetaan uusi TRB-alapohjalaatta
- Eteläiseen kellotorniin jätetään varaus hissille
- Eteläiseen kellotorniin rakennetaan WC-tila
- Pohjoiseen kellotorniin rakennetaan esteetön wc-tila vihkiparien odotustilan tilalle
- Uusi ovi ja oviaukko rakennetaan kirkkosalista eteläiseen kellotorniin
- Rakennetaan uudet sisemmät pariovet eteläiseen ja pohjoiseen kellotorniin
- Sakastin kalustus uusitaan ja toiminnallisuus uudelleenjärjestetään
- Työtilan kalustus uusitaan ja toiminnallisuus uudelleenjärjestetään (uusi hiljainen tila, keittokomero ja uusi wc-tila)
- Pohjoisen sivusakaran kalustuksen/toiminnallisuuden uudelleenjärjestely
- Eteläisen sivusakaran kalustuksen/toiminnallisuuden uudelleenjärjestely
- Urkuparven alapuolen kalustuksen/toiminnallisuuden uudelleenjärjestely (uusi keittiö, sielunhoitotila, lasten tila ja tapaamistila)
- Kirkkosalin tuulikaappien kalusteet yhdenmukaistetaan, mm. virsikirjatelineet ilmoitustaulut
- Esteettömyyttä parannetaan koko kirkossa
- Rakennetaan uusia kiinteitä säilytyskalusteita
- Lämpökeskus ja sen yläpohja peruskorjataan, nykyinen piippu puretaan, ja tilat uudelleenjärjestellään (uusi esteetön yleisö-WC)

*Alttarialueesta tehdään esteetön
laskemalla kuorin lattiapinta
kirkkosalin lattiapinnan kanssa
samaa tasoon.*

TALOTEKNISET KORJAUSTYÖT

- Pattereiden uusiminen ja täydennys
- Lattialämmityksen rakentaminen kuoriin, le-wc ja urkuparven alle uuden lasten tilan osalle ja keittiöön.
- Vesikiertoisen lämmityksen rakentaminen tornien wc-tiloihin.
- Lämpökeskus peruskorjataan (LJH alakerrassa, sosiaalitilat yläkerrassa)
- Käyttövesiputkien uusiminen (wc, keittiöt, siivous, PPP, sis. purku)
- Käyttövesiputkien uusiminen (PPP, sis. purku)
- Viemäreiden ja käyttövesien liittäminen (uudet WC-tilat 3 kpl, työtilan uusi keittokomero ja urkuparven alla sijaitseva uusi keittiö)
- Sakastin wc-tilan peruskorjaus
- Sakastin keittokomeron peruskorjaus
- Lämpökeskuksen märkätilojen peruskorjaus. Lämpökeskukseen rakennetaan 1 kpl le-wc, joka palvelee yleisö-wc -tilana ja 1 kpl uusi wc-tila, joka palvelee henkilökuntaa.
- Tornien kuivanousuputket, tarkastus

- Poistoilmanvaihdon rakentaminen keittiöön, takaosaan ja tornien wc-tiloihin
- Uudet ilmanvaihtojärjestelmät (tulo- ja poistoilmanvaihto: työtila ja sakasti tukitiloineen)
- Sähköjärjestelmien uusiminen kokonaisuudessaan sis. Induktiosilmukka
- Valaisimien peruskorjaus, ohjauksen uusiminen (DALI)
- Kirkkosalin kohdevalaisimet ja valaisinkiskot uusitaan
- Rikoshälytysjärjestelmän ja paloilmalaitteiden uusiminen
- Vesikaton valaisimet uusitaan
- Julkisivuvalaistus, vaihto led-polttimoihin
- Lämpökeskus yleisö-wc -tilan käyntiovi (nyk. naisten wc-tilan ulko-ovi) -> automaattilukko/sähköistys
- Lämpökeskuksen henkilökunnan tiloihin tulee kuivauskaappi.
- AV-laitehankinta, urakan aikana erillishankintana
- Erillishankintana kokousvarustus (AV) sakastiin ja sivusakaraan.

2.2 Kirkollisen elämän toiminnan kuvaus

Toiminnan näkökulma

Professori Carolus Lindbergin mukaan Tyrvään kirkko ”on muodoiltaan suurena kaksitornisena ja katedraalimaisena kirkkorakennusteemme komeimpia”. Mutta kirkko ei ole vain suuri ja kaksitorninen tai juhlava ja komea, katedraalimainen, vaan se on myös merkittävä kokoontumispaikka ihmisille; kaupungin asukkaille ja seurakunnan jäsenille. Ei ihme, että kun kaupungista löytyy yksitoista kirkkoa, joista ”Turun Engeliksi” kutsuttu P.J. Gylich on piirtänyt vuonna 1855 valmistuneen Tyrvään kirkon lisäksi Mouhijärven ja Kiikoisten kirkot, Sastamalan kaupungin esitteessä kaupunkia on mainostettu ”Kirkkojen kaupunkina”.

Tyrvään kirkko on Sastamalan seurakunnan jumalanpalveluselämän pääkirkko, kaupungin alueen kirkoista suosituin kirkollisten pyhien toimitusten paikka, kaupungin tärkein konserttikirkko ja satunnaisille matkailijoille ja vierailijoille kiinnostava kohde, jonka ovet ovat kesäisin avoinna 1.6.–15.8. klo 9–15. Kirkossa voi kesäkuukausina tavata varttuneen parin muistelemassa vuosikymmenten takaista vihkitilaisuuttaan, satunnaisen matkailijan muistelemassa lapsuutensa kotikirkkoa tai hiljaisuutta ja rukouksen paikkaa kaivanneen seurakuntalaisen viipymässä katse alttaritauluissa – ja samalla viipymässä Jumalan armollisten ja rakastavien kasvojen edessä.

Tyrvään kirkon jumalanpalveluksiin osallistuu normaalina sunnuntaina 50-100 kirkkovierasta, mutta striimauksen ja radioinnin kautta jumalanpalvelukseen osallistuvien määrä nousee useisiin satoihin, jopa reilusti toiselle tuhannelle.

Rippikouluryhmien konfirmaatiomessut ovat loppukeväästä ja kesällä pääosin Tyrvään kirkossa ja silloin koolla on aina monta sataa juhla-asuista nuorten sukulaista, tuttua ja ystävää. Samoin tärkeimmät juhlapyhien ajat, kuten pääsiäisviikko ja jouluaika, saavat seurakuntalaiset tulemaan kirkkoon niin, että koolla on monisatapäinen joukko ihmisiä.

Jumalanpalvelus on aina seurakunnan rakentamista. Jumalanpalvelus on jotain sellaista, mistä syntyy kristillinen kirkko, joka ottaa Jumalalta vastaan taivaalliset lahjat ja kasvaa täällä maailmassa näkyväksi Kristuksen ruumiiksi, eläväksi seurakunnaksi. Kirkossa kolmiyhteinen Jumala palvelee kokoontunutta seurakuntaa ja sen yksittäistä jäsentä olemalla reaalisesti läsnä jumalanpalveluksessa vietetyssä ehtoollisessa ja luetussa, laulettussa, soitettussa ja selitetyssä (saarnatussa) sanassa.

Seurakunnan jumalanpalveluselämällä on tavoite: Yhdessä työntekijöiden ja vapaaehtoisten messupalvelijoiden sekä tilaisuuteen osallistuvien seurakunnan jäsenten kanssa rakastamme jumalanpalvelusta ja omalla osaamisella ja palvelemisella sekä rukoillen teemme työtä sen hyväksi.

Tarkoitus on, että jumalanpalvelus kirkossa olisi kuin seurakunnan koti, jossa kristityt jakavat keskenään aterian, yhteyden sekä elämän ilot ja kivut.

Että jumalanpalvelus voisi olla koko seurakunnan elämän keskus, tulisi sen olla kytköksissä kaikkeen seurakunnan elämään; kasvatukseen, palveluun,

lähetystyöhön, musiikkityöhön, sielunhoitoon ja rippiin. Kirkon tiloihin ja alttarille pääsyn pitäisi olla mahdollista jouhevasti myös pyörätuolissa istuvalle tai rollaattoria käyttävälle, kirkossa tulisi olla lapsiperheiden nuorimmille sopivaa kalustusta ja tilaa, kirkossa yhteyden jakamista kaipaaville tulisi olla puitteet kohtaamiseen vaikkapa kirkkokahvien merkeissä ja varsinkin satoja ihmisiä kokoavissa tilaisuuksissa tarvitaan sekä kuorojen esiintyjille että yleisölle riittävät ja asialliset WC-tilat.

Kirkkotilaisuuksia järjestävien näkökulmasta erilaisten tilaisuuksien järjestämisen edellytyksien pitäisi olla kunnossa: Tärkeitä asioita ovat esimerkiksi kirkon äänentoiston toimivuus, turvalliset ja nykyaikaiset sähköliitännät, riittävät ja toimivat säilytystilat erilaisille tarvikkeille ja toimivat puitteet tilojen siivoamiseen.

Seurakunnan yhdestätoista kirkosta kaksitorninen Tyrvään kirkko on suosituin vihkikirkko ja parikymmentä avioparia lausuu kesän mittaan rakkauden tunnustuksena toisilleen ”tahdon” alttarikaiteen ääressä. Parikymmentä kertaa vuodessa kirkon kuoriosaan tuodaan vainaja arkussa ja hänet siunataan ja häntä saatellaan jäähyväissanoin viimeiselle matkalle. Lapsien kastujuhlat ovat sen sijaan siirtyneet kirkoista yhä useammin kodeissa tapahtuviksi ja Tyrvään kirkossa kastetaan vuosittain vain muutama lapsi.

Musiikki on erottamaton osa jumalanpalvelusta, on ollut alkuseurakunnasta lähtien. Mutta musiikki ei rajaudu vain osaksi jumalanpalveluselämää. Tyrvään kirkko on seurakunnan tärkein konserttikirkko ja vuosittain tarjolla onkin seurakunnan järjestämänä kymmenkunta erilaista konserttia. Konserttien laadun takaamiseksi kirkosta on tarpeen tarjota säännöllisesti harjoituksiin kokoontuville lasten, nuorten tai aikuisen erilaisille kuoroille ja lauluryhmille toimiva harjoitustila.

Tyrvään kirkko muuntuu tiloiltaan moneksi, mistä osoituksena kirkossa järjestetään musiikillisia syntymäpäiväjuhlia yhtä hyvin neljä- ja kymmenvuotiaille kuin 70-, 75- ja 80-vuotiaille. Eläkeläisryhmän toivomus saattaa olla saada vierailla kirkossa perinteisen opastuksen puitteissa, lasten ja nuorten kirkkovierailut voivat toteutua heidän ikäisilleen suunniteltuna kirkkoseikkailuna.

Joku seurakunnan jäsen käy Tyrvään kirkossa harvakseltaan, ei ehkä joka vuosikaan. Joku toinen seurakunnan jäsen käy huomattavan usein, lähes viikoittain. Yhteistä molemmille heistä on se, että Vammaskosken sillan kupeeseen, kaupungin parhaalle paikalle kerran rakennettu kaksitorninen Tyrvään kirkko on tärkeä, ehdottomasti kunnossa pitämisen arvoinen rakennus, ”kirkko parhaasta päästä”.

Vesa Aurén
kirkkoherra

Tilatulevaisuuden näkökulma

Kirkon peruskorjaus osuu kohdalle ehkä kerran sukupolvessa. Tyrvään kirkon edellisestä peruskorjauksesta on ehtinyt kulua jo liki viisikymmentä vuotta. Moni asia yhteiskunnassa on muuttunut edellisten vuosikymmenten aikana. Myös kirkko elää ajassa muuttuen ja mukautuen yhteiskunnan muutoksiin tavoittaen tämän ajan ihmisiä.

Resurssien kaventuessa olemme viime aikoina joutuneet tekemään kipeitä tilaratkaisuja, ja niitä on varmasti myös edessämme. Nyt käsillä on kulttuurihistoriallisesti ja paikallisesti merkittävän pääkirkkomme peruskorjaus sisältäen mittavan rakenteellisen sisä- ja ulkopuolisen korjauksen yhdessä tilojen ja tekniikan ajantasaistamisen ja käytettävyyden parantamisen kanssa.

Peruskorjauksessa valtaosan kokonaiskustannuksista tulevat muodostamaan rakennuksen julkisivuun, ikkunoihin, vesikattoon, sisäpintoihin, talotekniikkaan sekä rakennuttamiseen ja työmaan ylläpitoon kohdistuvat toimenpiteet. Toiminnallisten tilamuutosten osuus hankkeen kokonaiskustannusarviosta on noin kymmenesosa. Siksi onkin ensiarvoisen tärkeää, että perusparannusten rinnalle hankkeen keskeiseksi tavoitteeksi nostetaan tilojen käytettävyyden ja esteettömyyden parantaminen sekä muuntojoustavuuden, monikäyttöisyyden ja vuorovaikutuksen lisääminen kirkkotilaa ja sen historiaa arvostaen ja kunnioittaen.

Urkuparven alapuolelle toteutettavat keittiö ja erillinen tila, joka toimii esimerkiksi morsiushuoneena, täydentävät toisiaan lastentilan ja esteettömän wc:n sekä sivusakaroiden vapaasti kalustettavien alueiden ja sivualltarin kanssa. Tämä mahdollistaa moninaiset isommat ja pienemmät kirkolliset tilaisuudet ja kohtaamiset seurakuntalaisten kanssa.

Sisääntulon, alttarialueen ja erillistilojen esteettömyys avaa kirkon ovet kaikille yhdenvertaisesti. Sakastin ja työtilan muutostyöt, pienkeittiöt ja kalustus mahdollistavat tulevaisuudessa toiminnan ja kokoontumiset erillisissä tiloissa ja kirkkosalissa myös samanaikaisesti.

Tämän hankkeen kautta avautuu erinomainen tilaisuus huolehtia siitä, että kirkkotila rakennuksena ja seurakunnallisen elämän keskuksena antaa parhaat mahdolliset puitteet niin jumalanpalveluselämän kuin muun seurakunnallisen toiminnan toteuttamiselle nyt ja kehittämiselle pitkälle tulevaisuuteen.

Tulevan peruskorjauksen myötä Tyrvään kirkko, meidän kirkkomme keskellä kylää, on esteetön ja saavutettava kohtaamispaikka, joka kutsuu meidät kaikki yhteen niin arkena kuin juhlena.

Kimmo Anttila
kiinteistöpäällikkö

2.3 Tarveselvitys, kuntotutkimukset ja lähtötiedot

Kuntotutkimukset, selvitykset ja osallistaminen

- Tilaaja- ja hanketyöryhmäpalaverit kohteessa
- Valtuustoilta
- Kaikkien työalojen palautekysely ja työpajatilaisuudet (2 kpl)
- Seurakuntalaisten kuulemistilaisuus
- Lapsivaikutusten arviointi, 2026
- Ympäristövaikutusten arviointi, 2026
- Tiilimuurattujen julkisivujen, vesikattojen ja sisäpintojen rappausten kuntotutkimus, A-Insinöörit, 2023
- Kirkon ulkopuolen fotogrammetriakuvaus (kuorimalli), josta saadaan tarvittava tieto vesikaton, räystäiden ja julkisivujen korjaamiseen
- Rakennushistoriaselvitys, 2025
- Aistinvaraiset havainnot 2025, 2026
- Peruskorjauksen kustannusarvio, 2025, 2026

*Urkulehterille on jätetty
näkyviin fragmenttina
kirkkoon vuonna 1891 tehtyä
tummansävyistä väritystä.*

Nykytilanteen dokumentointi

Kirkosta on tehty kaksi kuvausta. Toisessa kuvauksessa kirkon sisätilat on kuvattu lähes kokonaan (Matterport). Kuvauksesta on jätetty pois eteläisen tornin maantasokerros sekä kellari. Toinen kuvaus on tehty fotogrammetriakuvaksella kirkkomaasta sekä kirkon ulkopuolisista osista (kuorimalli). Matterport-kuvauksen pistepilviaineiston pohjalta on laadittu pohjapiirustukset hankesuunnitelmaa varten Revit-suunnitteluohjelmassa.

Lisäselvitys- ja jatkotutkimustarpeet

Ennen totentussuunnittelua

- Kirkon sisäpuolen laserkeilaus, värillinen
- Pintaväritutkimus
- Kirkon kuntotutkimukset: Alapohja, yläpohjan lahovauriot, kellari
- Lämpökeskuksen ja LJH:n kuntotutkimukset ja AHA-kartoitus
- Kirkossa on paljon arvokasta esineistöä ja tornien välisellä kolmannen kerroksen galleriakäytävällä on paljon tavaraa säilytyksessä. Esineet tulisi varastoida asianmukaisesti. Kaikesta kirkon esineistöstä tulisi tehdä luettelo ja tunnistaa arvokkaimmat ja hauraimmat esineet, jotta niiden käsittely ja säilytys osataan jatkossa sekä suunnitella että toteuttaa paremmin. Tämä tulisi tehdä jo ennen peruskorjausvaihetta.

Urakan aikana

- Alttaritaulujen konservointi
- AV-laitehankinta

Urakan jälkeen

- Urkujen peruskorjaus (min. puhdistus)

3 Peruskorjauksen toimenpiteet

3.1 Ulkopuoliset korjaukset

Piha-alueet

- Pinnantasaus tarkistetaan ja korjataan kirkon ympärillä, kaato ensimmäisellä metrillä minimissään 100 mm.

Sadevedet ja salaojat

- Kirkon katon sadevedet ohjautuvat kuudentoista syöksytorven kautta kirkkoa ympäröiviin sadevesikaivoihin.
- Ohjaavat liuskekivet poistetaan ja syöksytorvia jatketaan kaivoille saakka. Toteutetaan n. 50 cm kuparijatkoksilla.
- Betoniset sadevesikaivot tarkistetaan ja ritilät uusitaan.
- Sadevesikaivojen puhdistus ja sadevesijärjestelmän huuhtelu.

Syöksytorvien alapuolella on vettä ohjaavia liuskekiviä ja sadevesikaivojen ympärille on tehty kallistettuja betonivaluja.

Ulkoportaat ja käsijohteet

- Pohjoisen sisäänkäynnin ulkoportaat puretaan, oikaistaan ja asennetaan takaisin.
- Ulkoportaiden ja sisäänkäyntien käsijohteet ja muut teräsosat peruskorjataan kaikilla viidellä sisäänkäynnillä.
- Ulko-ovien salpa uusitaan eteläisen sivusakaran sisäänkäynnillä.
- Ulkoportaiden saumaukset uusitaan kaikilla viidellä sisäänkäynnillä.
- Pääsisäänkäynnin ja sivusakaroiden sisäänkäyntien väliaikaiset betonilaatat puretaan (alin askelma) ja korvataan graniittikivilaatoilla.
- Lisätään 1 kpl kaide pohjoisen sisäänkäynnin portaaseen. Toteutus peilikuvana portaan vastapäisen kaiteen tapaan.
- Pääoven luiska uusitaan kivrakenteisena ja kaiteet rakennetaan luiskan molemmille puolille.
- Lisätään sakastin ja työtilan sisäänkäynneille käsijohteet.

Sokkelirakenteet ja perustukset

- Luonnonkivisokkeleiden päällä oleva rappauspinta paikkakorjataan.
- Sokkelikaivuut toteutetaan työn vaatimassa laajuudessa.

Pohjoisen sivusakaran sisäänkäynnin portaan toiselle puolelle rakennetaan kaide.

Pääsisäänkäynnin luiska uusitaan ja se tehdään kivrakenteisena.

Pääsisäänkäynnin ja sivusakaroiden sisäänkäyntien portaista poistetaan alimpien askelmien betonilaatat ja ne korvataan graniittikivilaatoilla.

Eteläisen sivusakaran sisäänkäynnin ulko-oven salvan pidike puuttuu seinästä.

Luonnonkivisokkeleiden päällä oleva rappauspinta paikkakorjataan.

Alapohjarakenteet

- Lattian alla kulkevat putkikanavat puhdistetaan ja kunto tarkistetaan. Kanavat tyhjennetään, imuroidaan, kuvataan ja tarkistetaan.
- Uusi TBR alapohjalaatta kuorialueelle.

Ulkoseinät, julkisivut, koristeosat ja pellitykset

- Julkisivujen vaurioituneet tiilet uusitaan (n. 4000 kpl).
- Vaurioituneet/hiekottuneet laastisaumat korjataan tai uusitaan.
- Kupolia ympäröivä lautaverhous ja vesikatteen ylösnostot uusitaan. Lautaverhous maalataan tiilimuurauskuviolla.
- Ulkoseinien vaakapintojen kuparipellitysten tiiveys ja kallistukset korjataan.
- Julkisivujen pellitysten kiinnikkeet uusitaan kuparipellin kanssa yhteensopivaksi.
- Laastiviisteet poistetaan ja pellitetään kuparipellillä.
- Länsijulkisivun viiteen rosettikomeroon lisätään pellitykset muiden rosettikomeroitten tapaan.

*Kupolin ympärillä on
tiilikuvioiseksi maalattu
lautaverhous.*

Yläpohja ja ullakko

- Yläpohjan lämmöneristeitä täydennetään (tehdään täydennyksiä ja tiivistyksiä eristykseen).
- Puisten kattorakenteiden lahovaurioiden korjaus.
- Yläpohja tyhjennetään rakennusjätteestä ja puhdistetaan.

Ikkunat

- Ikkunat peruskorjataan. Pääosa etelä- ja länsijulkisivujen ikkunoista sekä tornien ikkunoista vaatii peruskorjausta ja pohjois- ja itäjulkisivujen ikkunat vaativat huoltokorjausta.
- Rikkinäiset ikkunoiden lasiruudut uusitaan. Rikkinäisiä lasiruutuja on noin seitsemässä ikkunassa.
- Sakastin ja työtilan yläpuolella sijaitsevien kuorin ikkunoiden (2 kpl) vesikatteen ikkunasmyygejä vasten olevat ylösnostot tiivistetään.
- Kellotornien luukkujen pintalaudat lahovauriokorjataan ja luukut peruskorjataan.

Sakastin vesikate on nostettu kuorin ikkunan smyygiä vasten.

Ulko-ovet

- Uloimmat ulko-ovet (pellitetyt) peruskorjataan. Ovet hiekkapuhalletaan ja ruosteenesto käsitellään (7 kpl pariovia ja kellarin ovi).
- Sisemmät ulko-ovet peruskorjataan (3 kpl).
- Lämpökeskuksen ulko-ovet peruskorjataan.
- Kaikki ulko-ovet tiivistyskorjataan ja niihin lisätään uratiiviste.
- Kaikkiin sisempien ulko-ovien käyntioviin, sakastin, työtilan ja tornien ulko-oviin asennetaan aukipitolaite ja ovisuljin.

Vesikatto ja räystäät

- Vesikaton vauriot ja vuotokohdat paikkakorjataan. Kuntotutkimusraportin mukaiset korjaukset (A-Insinöörit, 2023).
- Vesikaton kuparipellitysten rakennedetaljit tarkistetaan ja korjataan, epätiivieyskohdat paikataan. Kuntotutkimusraportin mukaiset korjaukset (A-Insinöörit, 2023).
- Vesikaton kuparipellitysten kiinnikkeet ja kiinnitykset uusitaan kuparipellin kanssa yhteensopivaksi.
- Lapetikkaat varustetaan turvakiskoilla.
- Vesikaton ylösnostot tarkistetaan ja tiivistetään.
- Vesikaton jalkarännien kaadot tarkistetaan ja korjataan.
- Kellotornien välisen katon reunoille tehdään jalkarännillä “ulosheittäjä”.
- Kellotornien välisen katon reunoille tehdään vastakallistukset ja vedenohjain.
- Räystäiden reikäpellit puhdistetaan ja irronneet pellit kiinnitetään.
- Kellotornien ristien pienet pintavauriot korjataan.
- Kellotornien koristekaitteet irrotetaan, polttomaalataan ja kiinnitys korjataan.

*Pääsisäänkäynnin ovi
Oven takana sisempi ulko-ovi*

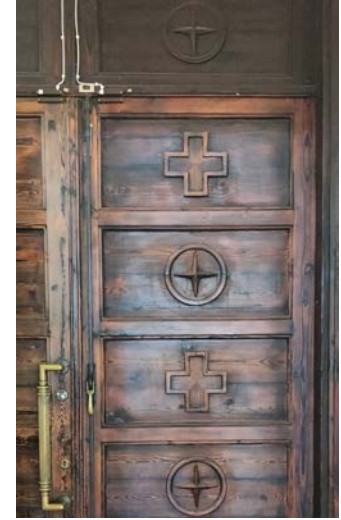
Eteläiseen torniin johtava ovi

Pohjoiseen torniin johtava ovi

Kellariin johtava ovi

Sisempi ulko-ovi (3kpl)

Sakastiin johtava ovi

Työtilaan johtava ovi

*Eteläiseen sivusakaraan johtava ovi
Oven takana sisempi ulko-ovi*

*Pohjoiseen sivusakaraan johtava ovi
Oven takana sisempi ulko-ovi*

*Pellitetyt ulko-ovet ovat puisia
sisäpinnoiltaan, kuvassa pohjoiseen
torniin johtava ovi*

3.2 Sisäpuoliset korjaukset

Tilaosien korjaukset

- Väliovent peruskorjataan ja huoltomaalataan.
- Sakastiin ja työtilaan johtavat väliovent pidennetään ja ootrataan.
- Kellotornien ylimpien tasojen puutikkaat ja tasot uusitaan.
- Kellotornien portaita muokataan ensimmäisessä kerroksessa.
- Erilliset sisäikkunat peruskorjataan toisen kerroksen galleriakäytävällä.
- Kulkureitti alempaan galleriakäytävään (pohjoistornin kautta) rakennetaan turvalliseksi.

*Sakastiin ja työtilaan johtavat ovet
pidennetään ja ootrataan.*

Pääsisäänkäynnin tuulikaappin ovi

Sivusakaroiden tuulikaappien ovet

Vibkiparien odotustilan ovi

Vibkiparien odotustilasta kirkkosaliin johtava palo-ovi

Vibkiparien odotustilasta kirkkosaliin johtava palo-ovi (kirkkosalin puoli)

Väliovi urkkuparvelta eteläiseen torniin

Palo-ovi eteläisestä tornista ullakotilaan

Alemman galleriakäytävän väliovet tornihuoneisiin

Ylemmän galleriakäytävän väliovet tornihuoneisiin

Työtilan eteisen ovi

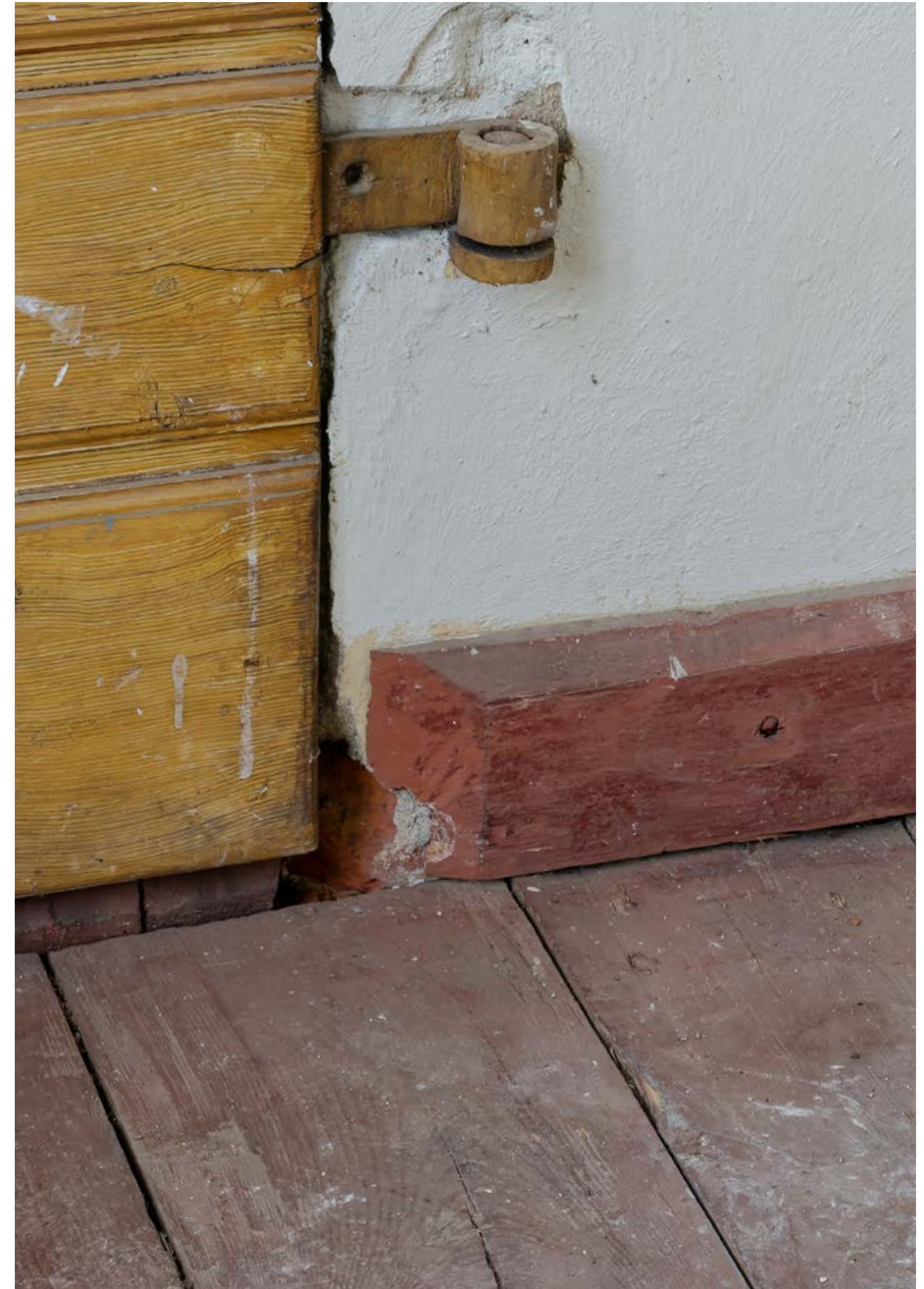
Sakastin ootratut ovet (tekninen tila ja siivoushuone)

Sakastin metalliovi

Tilapintojen korjaukset

- Puulattiat hiotaan ja lakataan. Puulattioita on kirkkosalissa ja urkuparvella.
- Sakastiin ja työtilaan rakennetaan peittomaalattu lankkulattia.
- Kaikkien sisäpintojen rappausten halkeamien, kohoumien yms. paikkakorjaus, -verkotus ja -maalaus.
- Kaikkien sisäpintojen huoltomaalaus.
- Kylmän kellarin peruskorjaus (eteläisen kellotornin alapuolella).
- Kirkkosalin takaosaan rakennetaan lasten tila, jossa on tekstiililattia ja lattialämmitys (kipsivalu).
- Kirkkosalin takaosan keittiötilaan tehdään laattalattia, jossa on lattialämmitys.
- Vihkiparien odotustilan lattiasta tehdään WC lattia, laatoitettu, lattialämmitys.
- Kuoriin tehdään kaksi uutta alttaritaulua.
- Kirkkosalin värisävyjä muutetaan lämpimämmäksi ja maalattu alapaneeli palautetaan.

Kaikkien sisäpintojen rappauksen halkeamat, kohoumat yms. paikkakorjataan, -verkotetaan ja -maalataan.

Kirkon puulattiat hiotaan ja maalataan.

Sakstin ja työtilan harmaa linoleum-matto puretaan. Tiloihin rakennetaan peittomaalattu puulattia.

Toiminnalliset muutokset

- Penkkien irrottaminen sekä takaisinasennus. Penkkien osittainen poistaminen ja osittainen lyhentäminen.
- Penkkien kolhujen paikkamaalaus (ootraus).
- Kuori lasketaan kirkkosalin lattiapinnan kanssa samaan tasoon, pintamateriaali puretaan ehjänä ja käytetään uudelleen.
- Eteläiseen kellotorniin jätetään tilavaraus hissille.
- Eteläiseen kellotorniin rakennetaan wc-tila.
- Eteläiseen kellotorniin rakennetaan uusi kulkuaukko ja ovi kirkkosalista.
- Pohjoiseen kellotorniin, vihkiparien odotustilan tilalle rakennetaan esteetön wc-tila.
- Eteläiseen ja pohjoiseen kellotorniin tehdään uudet sisemmät pariovet.
- Sakastin kalustuksen uusiminen ja toiminnallisuuden uudelleenjärjestely.
- Työtilan kalustuksen/toiminnallisuuden uudelleenjärjestely, uusi hiljainen tila, keittokomero ja uusi wc-tila.
- Pohjoisen sivusakaran kalustuksen/toiminnallisuuden uudelleenjärjestely.
- Eteläisen sivusakaran kalustuksen/toiminnallisuuden uudelleenjärjestely.
- Urkuparven alapuolen kalustuksen/toiminnallisuuden uudelleenjärjestely, uusi keittiö, lasten tila ja työskentelytila/vihkiparien odotustila.
- Kirkon takaosaan toteutetaan tapaamistila luottamuksellisia keskusteluja varten.
- Kirkkosalin tuulikaappien kalusteet yhdenmukaistetaan, mm. virsikirjatelineet ilmoitustaulut.
- Esteettömyyden parantaminen koko kirkossa.
- Uudet kiinteät säilytyskalusteet.
- Lämpökeskuksen yleisö-wc -tilojen ja henkilökunnan tilojen uudelleenjärjestely. Yleisö-wc -tilat yhdistetään ja kulku wc-tiloihin järjestetään entisen naisten wc-tilan käyntiovesta ulkoa. Yleisö-wc -tiloihin tehdään yksi uusi le-wc ja yksi henkilökunnantiloihin yksi wc.
- Kirkkoon rakennetaan uusi kiinteä, monisukupolvinen kastepuu (noin 10 000 paikkaa).

Urkuparven alapuoli

- Urkuparven alapuolelta poistetaan neljätoista penkkiä parven linjaan asti.
- Urkuparven alle muodostuu vapaasti kalustettavaa tilaa ja lasten tila. Parven alle toteutetaan kiinteitä säilytyskalusteita, irtotuoleja ja pöytäryhmiä.
- Urkuparven alapuolelle tehdään väliseinillä rajatut tilat, jotka aukeavat pääovilta “portaittain” kirkkosalin suuntaan. Toiseen tilaan tehdään keittiö (tila 60 henkilön astiastolle) ja toiseen työtilaa. Työtila toimii myös vihkiparien odotustilana. Tilat rajataan kirkkosalista väliseinien lisäksi liukuovilla.
- Takatiloihin ja keittiöön rakennetaan poistoilmanvaihto.
- Kirkkosalin käytävien matot ovat uusittu viime vuosina.

Urkuparven alapuolelta poistetaan seitsemän viimeistä penkkiriviä (yhteensä 14 penkkiä).

Tuulikaapit

- Tuulikaapien kalustus yhdenmukaistetaan.
- Tuulikaappeihin toteutetaan ilmoitustaulut tilaopasteille ja julisteille.
- Kirkkosalin tuulikaappeihin uusitaan vesikiertoiset patterit.

*Tuulikaappien kalusteet
yhdenmukaistetaan ja tilaopasteille
ja julisteille tehdään ilmoitustaulut.*

Kirkon penkit

- Kirkkosalin kaikki penkit irrotetaan ja takaisinasennetaan paikoilleen. Penkkien kolhut paikkamaalataan oottrauksella. Löystyneet liitokset korjataan perinteisin menetelmin.
- 21 penkkiä poistetaan.
- Kuusi penkkiä lyhennetään.
- Sivusakaroiden säilyvät penkit ja korttelikaiteet käännetään samansuuntaisesti käytävän toisen puolen penkkien kanssa kohti kirkkosalia.

Paikkamaalattu kirkkosalin ootrattu penkki, jossa on säilytetty ja jätetty näkyviin vanhat maalikerrokset.

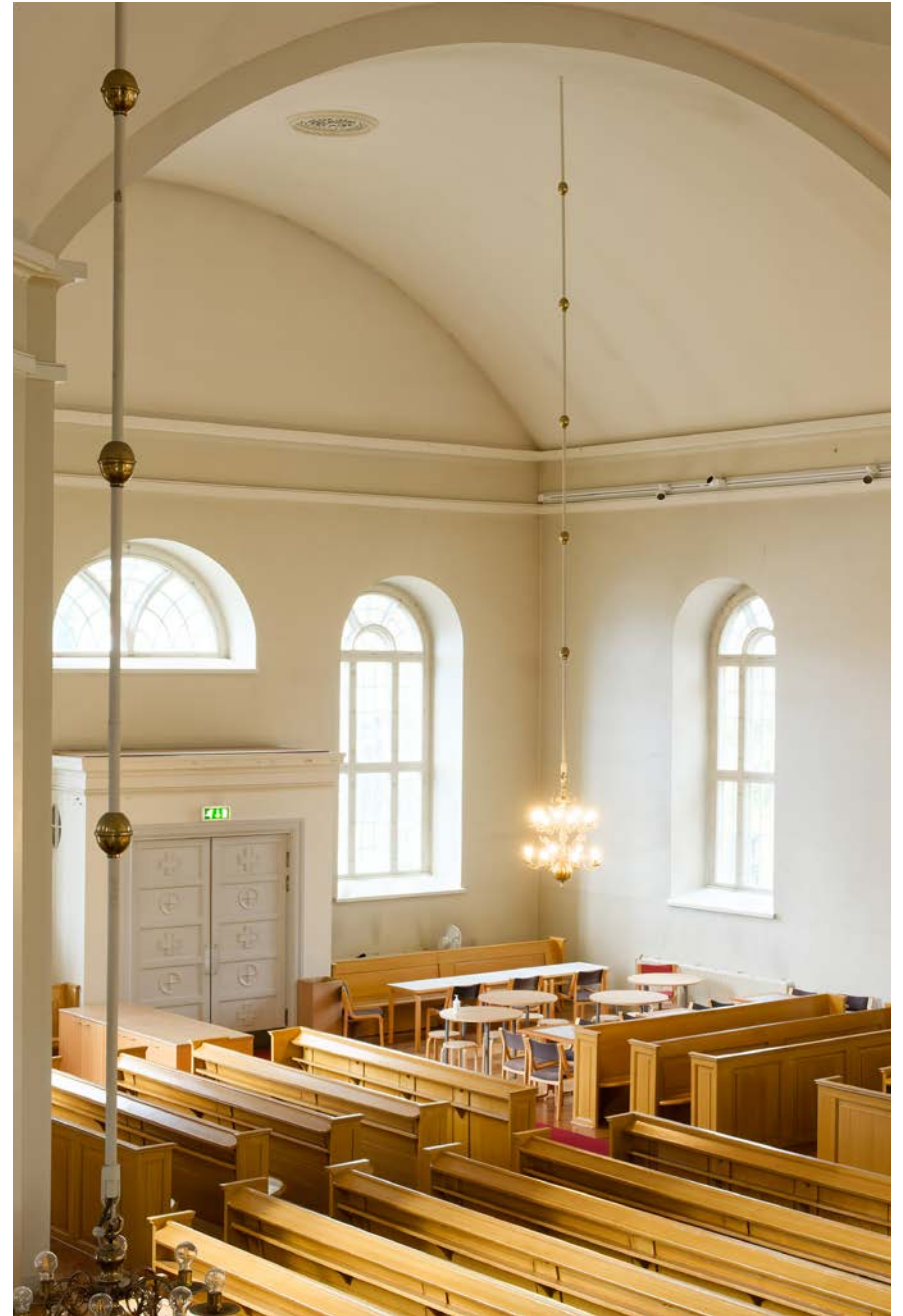

Sivusakarat

- Monitoimitilan ja esteettömän alttarin käyttötarkoitus muutetaan siten, että esteetön sivualttari siirretään pohjoiseen sivusakaraan ja monitoimitila eteläiseen sivusakaraan.
- Sivusakaroiden kalustus/toiminnallisuus järjestellään uudelleen.
- Esteettömälle sivualttarille tulee siirrettävä sivualttari. Altтарin taakse tehdään seinäke. Taiteilija Väinö Richard Rautalinin muotoilema, eteläisen sivusakaran seinällä sijaitseva kipsireliefi siirretään pohjoiseen sivusakaraan esteettömän sivualttarin alttaripöydän taakse seinäkkeeseen. Esteettömälle sivualttarille tehdään kiintokaluste (säilytystilaa).
- Monitoimitilaan sijoitetaan pöytäryhmiä ja tuoleja. Monitoimitilaan tehdään kiintokaluste (säilytystilaa).
- Toiseen sivusakaraan tehdään kokousvarustus (AV) erillishankintana.
- Molemmat sivusakarat on rajattavissa köydellä yksityiseen käyttöön (esim. sielunhoitokeskustelut).

*Eteläisen sivusakaran
nykyinen esteetön sivualttari,
josta tehdään monitoimitila.*

*Pohjoisen sivusakaran
nykyinen monitoimitila, josta
tehdään esteetön sivualttari.*

Alttarialue

- Alttarin pintamateriaalina on Öölannin kalkkikivilaatta. Alttari on korotettu nykyiseen korkeuteen vuoden 1938 peruskorjauksessa. Alttarin lattia rakennettiin uudelleen kirkossa vuonna 1982 tapahtuneen tulipalon jälkeen ja siihen lisättiin lattialämmitys.
- Alttarin esteettömyyttä parannetaan peruskorjausvaiheessa. Kuorin lattiapinta lasketaan kirkkosalin lattiapinnan kanssa samaan tasoon.
- Polvistumiskaidetta siirretään 1000 mm kirkkosalin suuntaan.
- Alttarille rakennetaan symmetrinen presbyteeripenkki alttarikorokkeen tasaan.
- Kuorin pintamateriaali puretaan ehjänä ja käytetään uudelleen lasketussa lattiapinnassa. Kuoriin rakennetaan lattialämmitys.
- Kuorin alttarikaide tehdään samaan tasoon kuorin madalletun lattiapinnan kanssa. Alttaripöytä tehdään alttarikorokkeelle, joka nostetaan lattiapinnasta kahden porrasaskelman verran kuten nykyisin.
- Kuorolle tehdään uudet kuorokorokkeet.
- Alttarialueelle siirretään kirkossa olemassa olevat irtotuolit avustajille.
- Alttaritauluja teetetään kaksi lisää.
- Alttaritaulut konservoidaan erillishankintana.
- Katafalkki ja kukkatelineet erillishankintana.

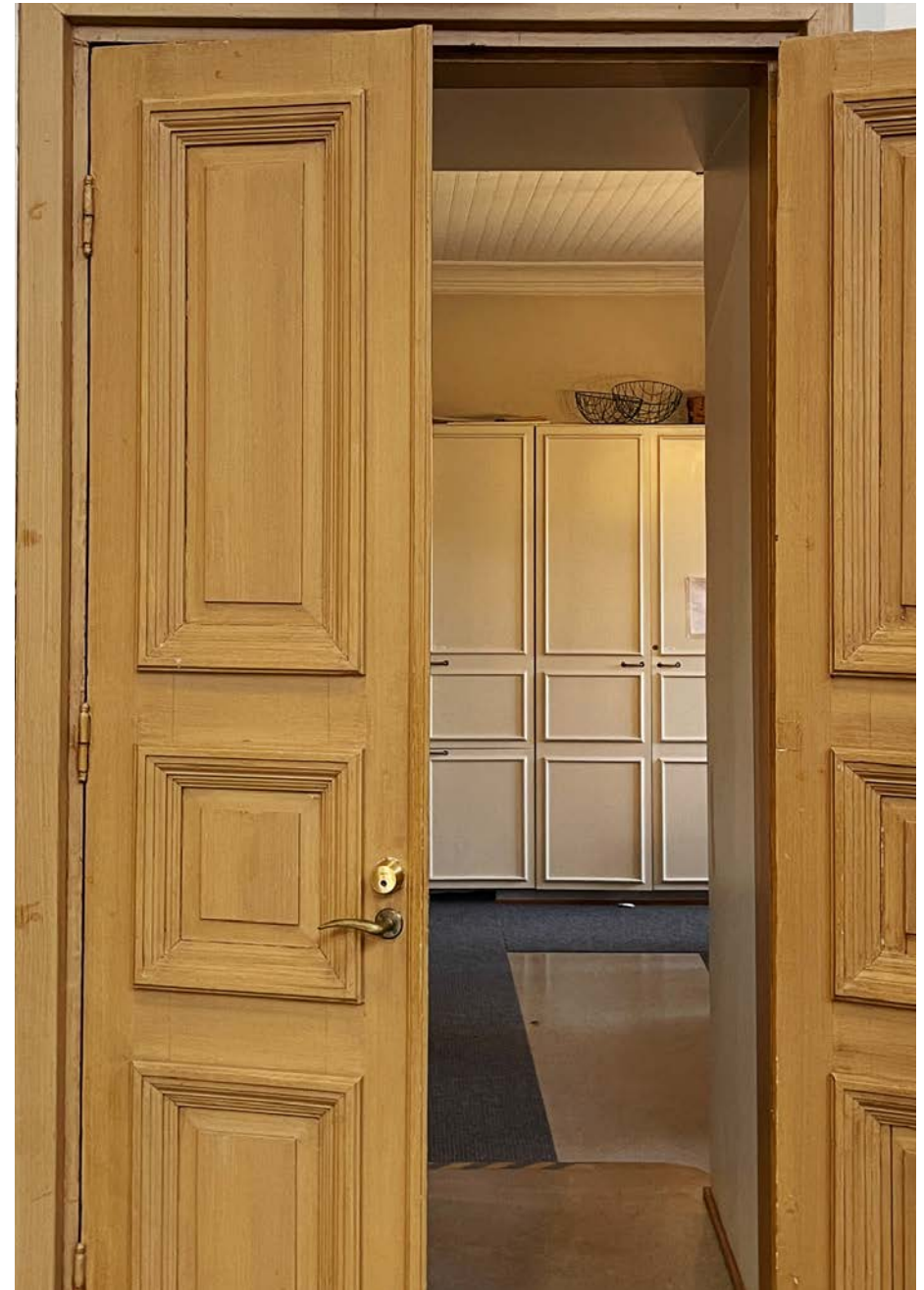

*Alttarialue kuvattuna
vuonna 2025.*

Sakasti ja tukitilat

- Sakasti peruskorjataan tilapinnoiltaan, kalusteiltaan ja valaisimiltaan.
- Lattianpäällyste uusitaan. Olemassa oleva linoleum-matto poistetaan ja tilaan rakennetaan peittomaalattu lankkulattia.
- Sakastin portaat puretaan.
- Sakastiin johtava välioivi pidennetään ja ootrataan.
- Sakastin välioivet peruskorjataan ja huoltomaalataan. Osa ovista on ootratuttuja.
- Sakastin kalustus uusitaan ja toiminnallisuus järjestellään uudelleen.
- Uudet kalusteet massiivipuuta, puusepän kalusteita.
- Sakastin keittokomero ja wc-tila peruskorjataan.
- Sakastin tuulikaappiin rakennetaan uudet vesikiertolämmitteiset patterit.
- Sakastiin ja tukitiloihin tehdään tulo- ja poistoilmanvaihto.
- Sakastin ulkoportaan yhteyteen tehdään kaiteet.
- Sakastiin tehdään kokousvarustus (AV) erillishankintana.
- Sakastin matot uusitaan.

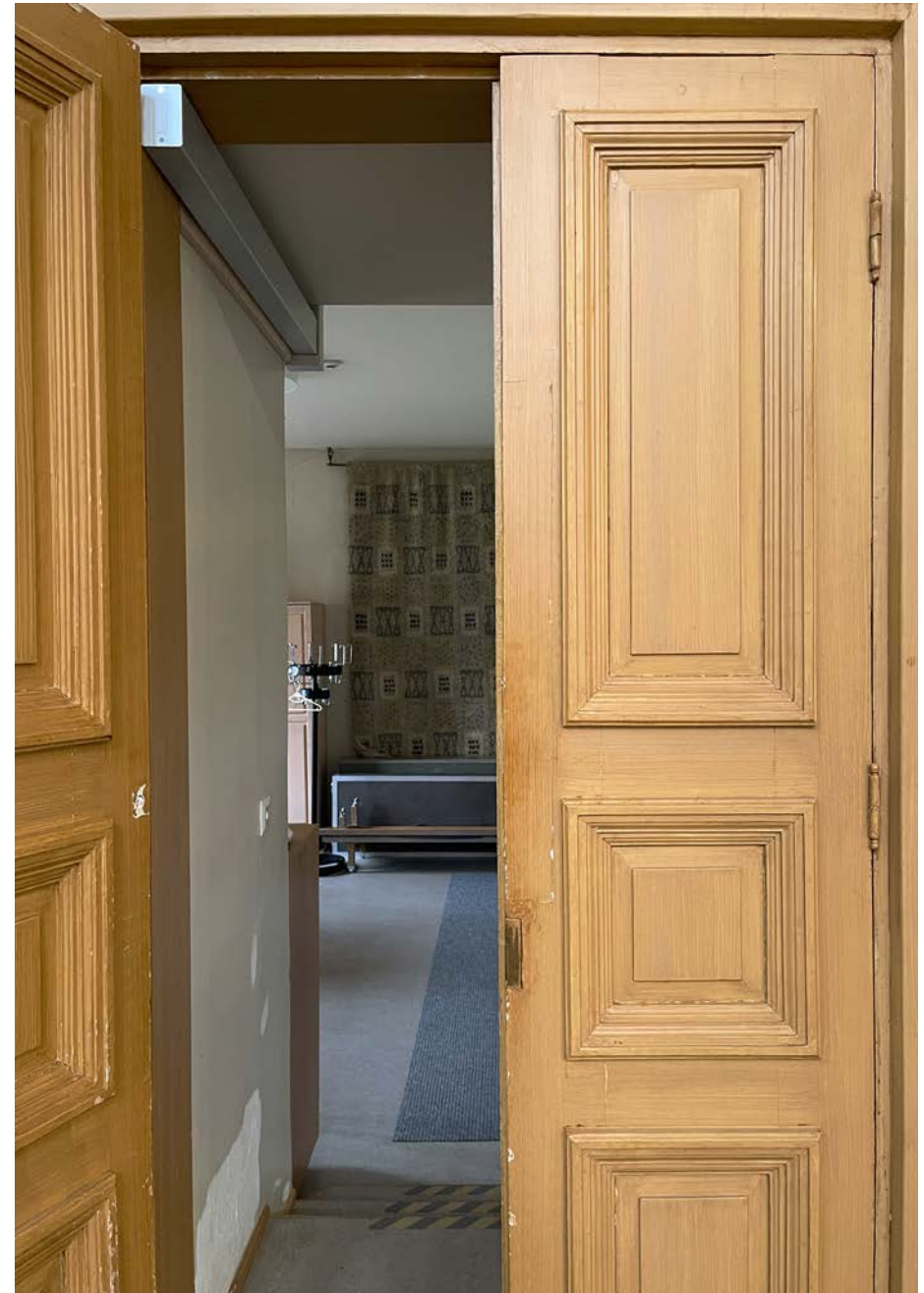
*Sisäänkäynti kuorista
sakastiin.*

Työtila ("toimitushuone")

- Työtila peruskorjataan tilapinnoiltaan, kalusteiltaan ja valaisimiltaan.
- Lattianpäällyste uusitaan. Olemassa oleva linoleum-matto poistetaan ja tilaan rakennetaan peittomaalattu lankkulattia.
- Työtilan portaat puretaan.
- Työtilaan johtava väliovi pidennetään ja ootrataan.
- Työtilan ootrattu eteisen ovi peruskorjataan ja ootrataan.
- Työtilaan rakennetaan hiljainen tila, keittokomero ja wc-tila. Tilakokonaisuuteen tehdään säilytystiloja/kaappeja.
- Uudet kalusteet massiivipuuta, puusepän kalusteita.
- Työtilan kalustus/toiminnallisuus järjestellään uudelleen.
- Työtilan tuulikaappiin rakennetaan uudet vesikiertolämmitteiset patterit.
- Työtilaan tehdään koneellinen tulo- ja poistoilmanvaihto. Läpiviennit tulevat ulkoseinään ja IV-kone sijoitetaan uuteen tilakokonaisuuteen liittyvään yläkaappiin.
- Vanhat komerot alttarivaatteille jätetään paikalleen.
- Työtilan ulkoportaan yhteyteen tehdään kaiteet.
- Työtilan matot uusitaan.

*Sisäänkäynti kuorista
työtilaan.*

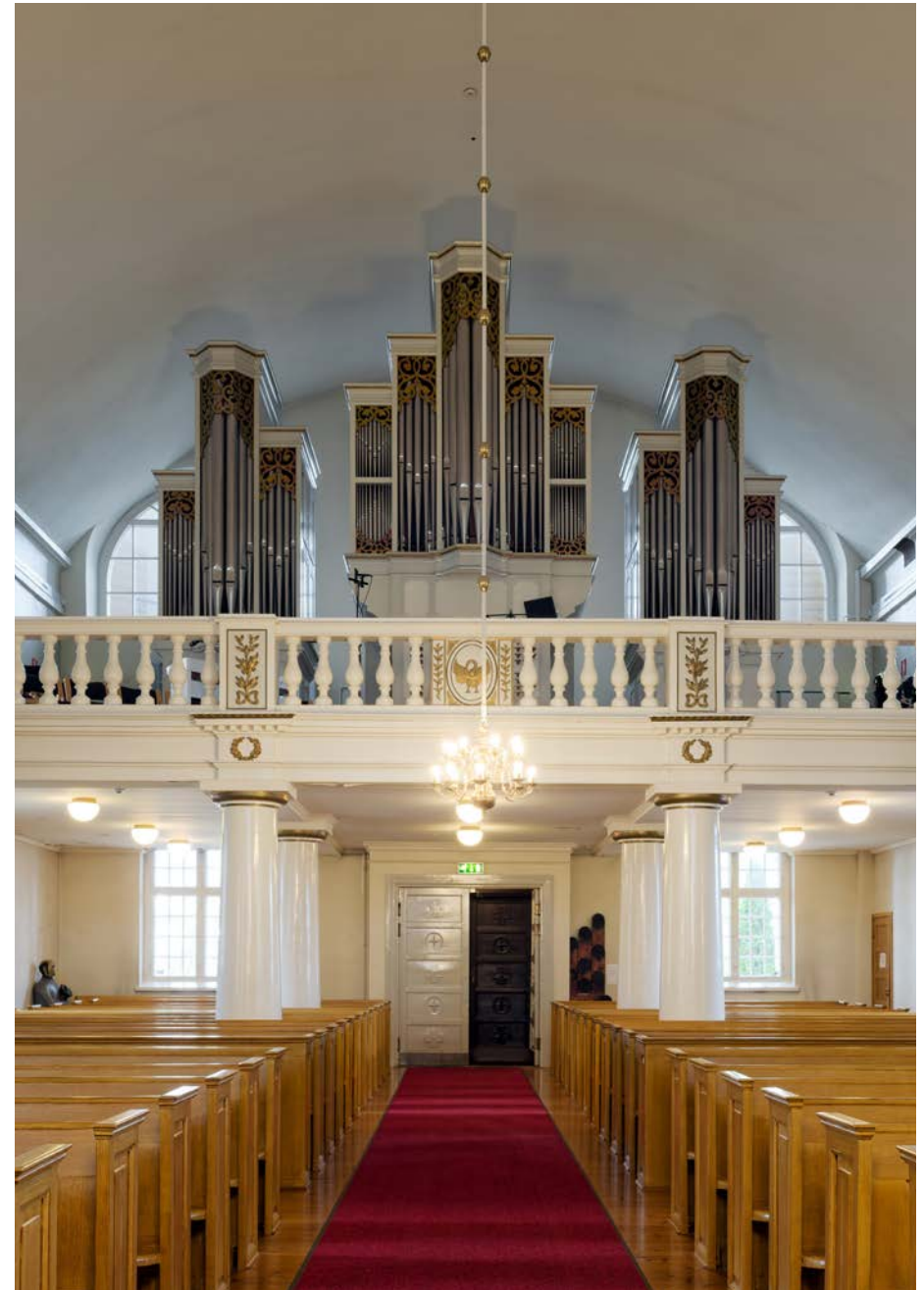

Urkuparvi

- Urkuparven kuorokorokkeet peruskorjataan.
- Parvella oleva kalustus yhdenmukaisetaan.

Urut

- Urut suojataan ilmatiivisti peruskorjauksen ajaksi. Urkujen olosuhteita tarkkaillaan koko työmaa-ajan.
- Urut peruskorjataan tai vähintään puhdistetaan peruskorjauksen jälkeen erillishankintana.

Kellotornit

- Torneihin johtavat puutikkaat ja tasot uusitaan siten että huoltotoimenpiteet ovat mahdollisia.
- Kellotornien portaita muokataan ensimmäisessä kerroksessa.
- Eteläiseen kellotorniin jätetään varaus hissille.
- Eteläiseen kellotorniin järjestetään kulkuyhteys kirkkosalista. Urkuparven alle tehdään oviaukko ja ovi kellotorniin. Ovi tehdään puusepäntyönä kuten vanhat ovet.
- Eteläiseen kellotorniin maantasokerrokseen tehdään wc-tila portaan alle.
- Pohjoiseen kellotorniin maantasokerrokseen tehdään vihkiparien odotustilan tilalle esteetön wc-tila sekä tilaa siivousvälineille.
- Tornien sisäänkäynneille tehdään uudet pariovet. Ovet tehdään puusepäntyönä kuten vanhat ovet.
- Uudet wc-tilat eristetään ja niihin rakennetaan vesikiertoinen lämmitys patterineen.
- Tornien uusiin wc-tiloihin rakennetaan poistoilmanvaihto.
- Tornien kuivanusputket tarkistetaan.

Eteläiseen torniin puurakenteiden keskelle olevaan aukkoon jätetään varaus hissille.

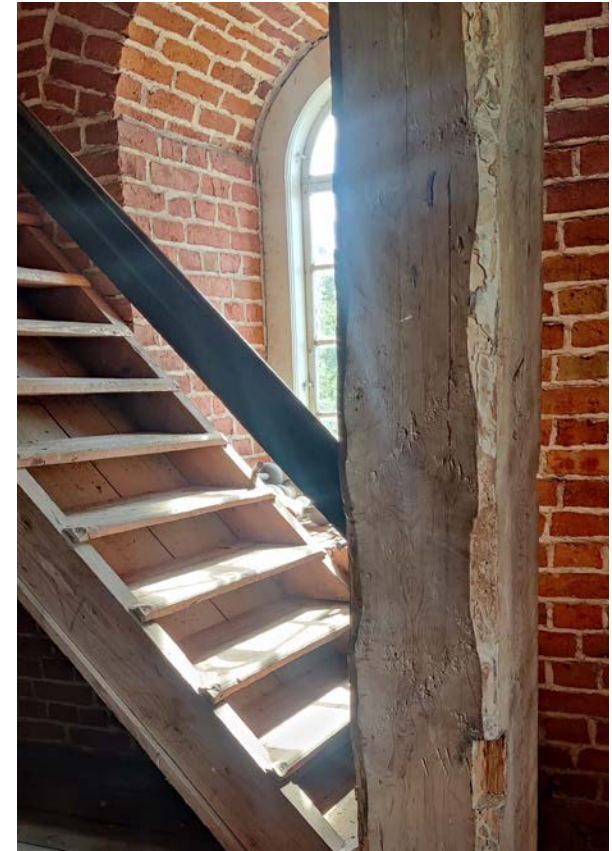

Eteläiseen kellotorniin maantasokerrokseen tehdään wc-tila portaan alle ja kulkuyhteys kirkkosaliin.

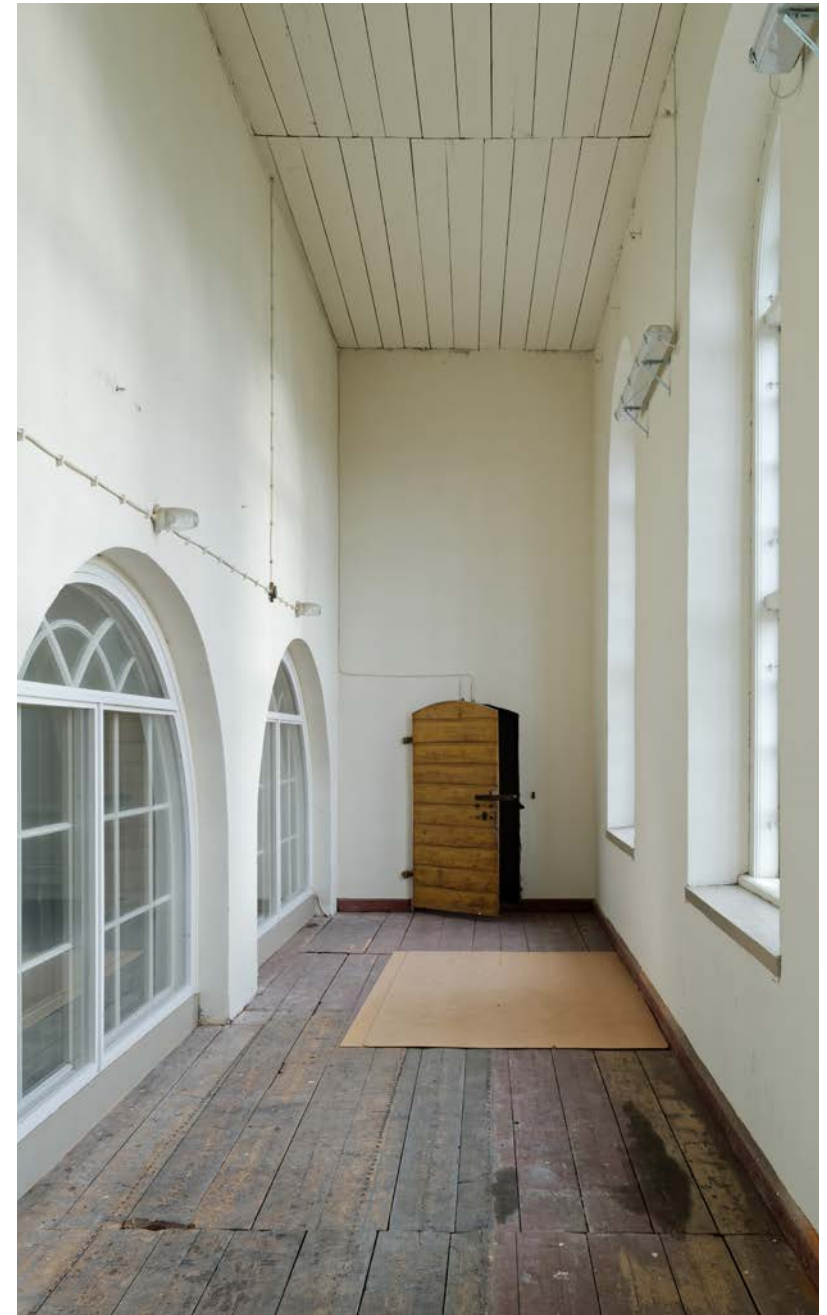
Tornien sisäänkäynneille tehdään uudet pariovet.

Tornien puurakenteita ja puurakenteisen portaat.

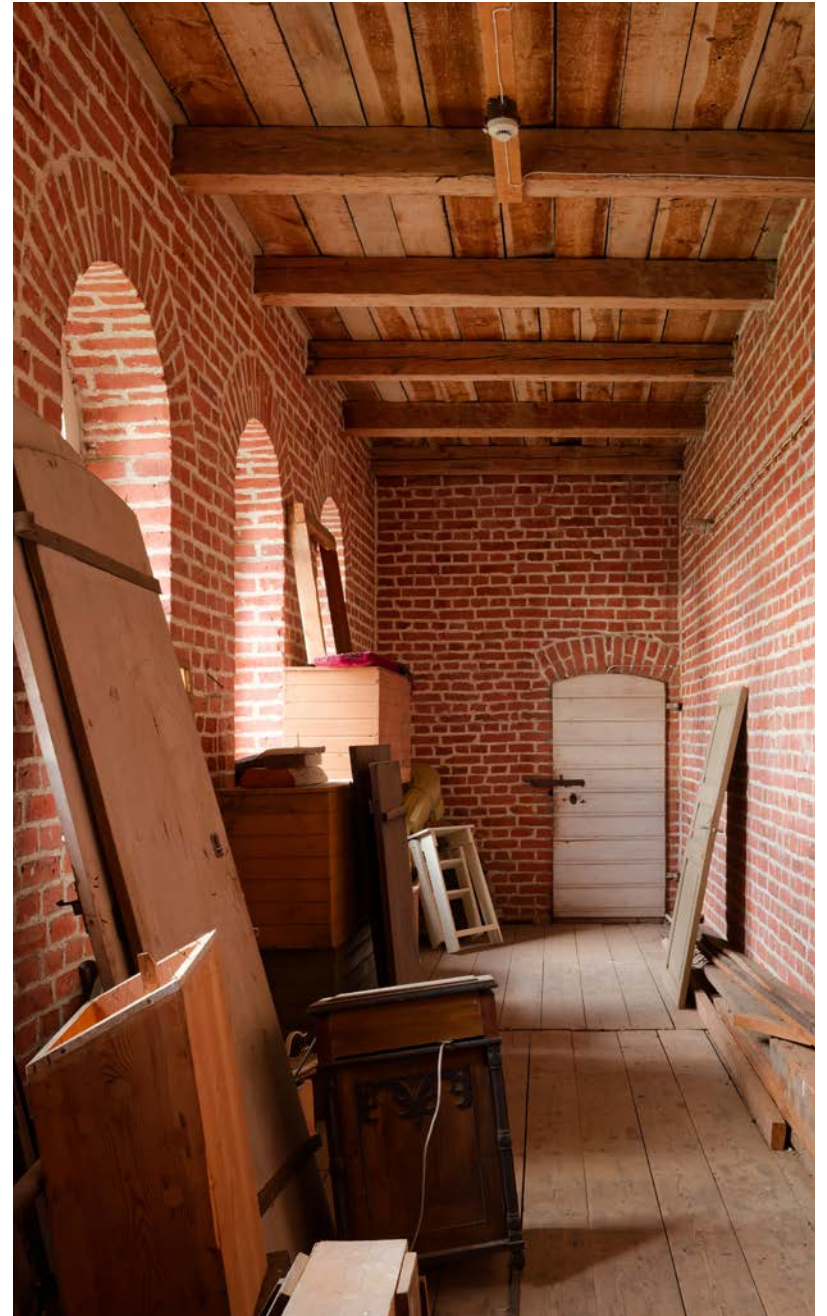
Galleriakäytävät

- Galleriakäytävien ovet konservoidaan (jätetään reliikiksi).
- Alemman galleriakäytävän lattia puhdistetaan ja seinät huoltomaalataan.
- Alemman galleriakäytävän valaisimet uusitaan.
- Alemman galleriakäytävän urkuparvelle avautuvat sisäikkunat peruskorjataan.
- Ylempi galleriakäytävä puhdistetaan ja säilytetään varastotilana.

*Alempi galleriakäytävä
urkuparven takana.*

*Ylempi galleriakäytävä toimii tänä
päivänä varastotilana.*

WC-tilat

- Kirkon ainoa wc-tila sijaitsee tällä hetkellä sakastissa (suurempi käymälätila rakennettu 1920-luvulla). Sakastin wc-tila on henkilökunnan käytössä.
- Yleisö-wc -tilat sijaitsevat vuonna 1938 rakennetussa ja 1981 saneeratussa lämpökeskuksessa.
- Kirkon uudet wc-tilat rakennetaan eteläisen ja pohjoisen kellotornin maantasokerrokseen sekä työtilaan.
- Lämpökeskuksen märkätilat peruskorjataan. Lämpökeskukseen rakennetaan 1 kpl le-wc, joka palvelee yleisö-wc -tilana ja 1 kpl uusi wc-tila, joka palvelee henkilökuntaa.

*Kirkon yleisö-wc -tilat
sijaitsevat lämpökeskuksessa.*

3.3 Konservoitavat pinnat

Sisävärit yleensä

- Saarnastuoli, urkulehterin kaide ja kuorin polvistumiskaide konservointimaalataan. Sävyt ovat lähellä nykyisiä ja perustuvat vuoden 1855 alkuperäiseen väriytykseen.
- Keskikupolin ja kuorin apsidin koristemaalaukset säilytetään nykyisen mukaisina. Maalaukset säämiskäpuhdistetaan ja tarvittaessa paikkamaalataan.
- Alttaritaulut konservoidaan.
- Galleriakäytävien puuovet konservoidaan.

Kirkon koristemaalaukset tehtiin vuosien 1891 ja 1938 tehtyjä koristeaiheita yhdistellen vuosina 1981 ja 1982.

Urkulehterin kaide konservointimaalataan.

Saarnastuoli konservointimaalataan.

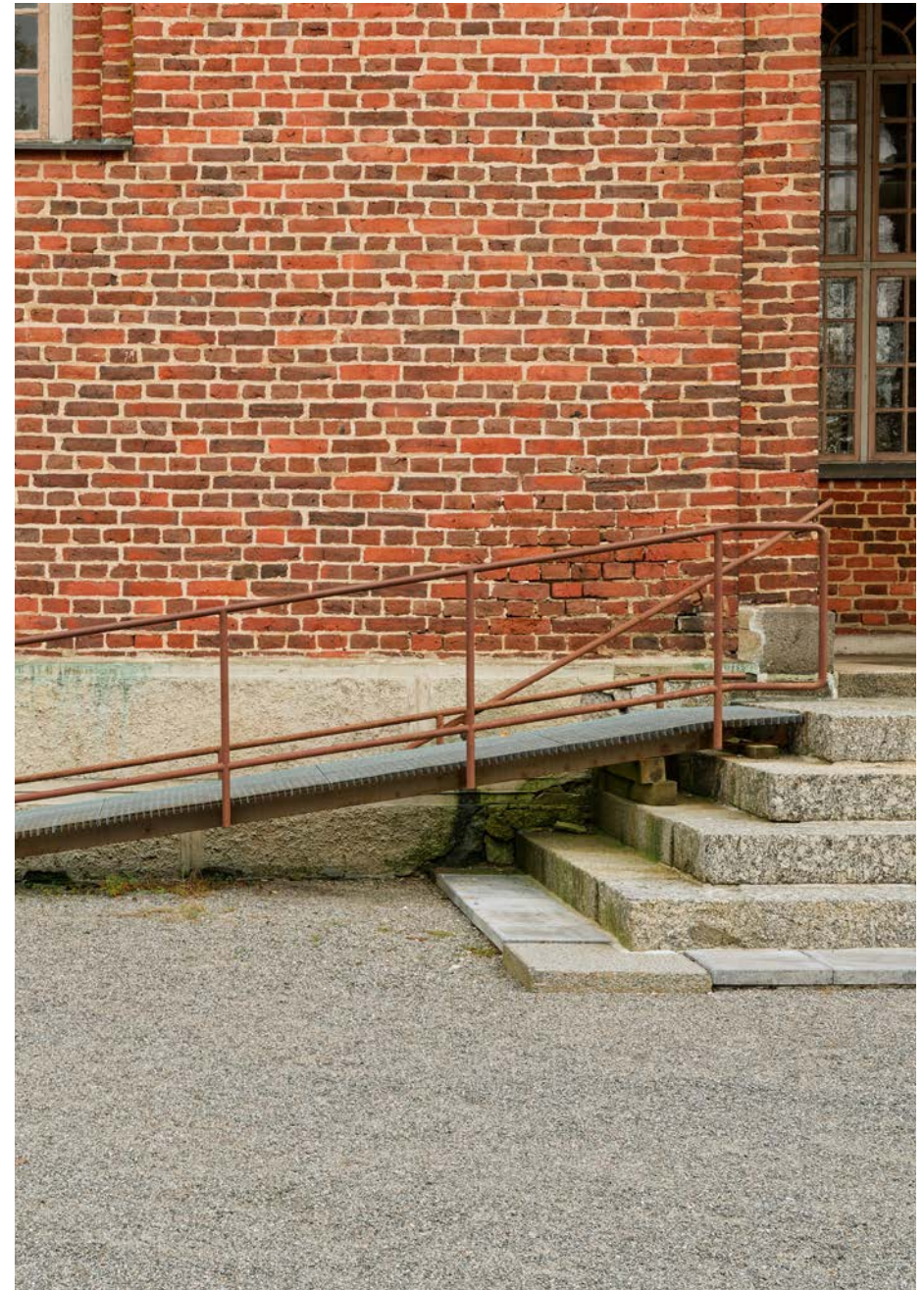

Alttarikaide konservointimaalataan.

3.4 Esteettömyys ja saavutettavuus

- Alttarialue tehdään esteettömäksi rakentamalla kuorin lattiapinta samaan tasoon kirkkosalin lattiapinnan kanssa.
- Ulkoportaiden luiska uusitaan kivistä ja molemmille puolille luiskaa rakennetaan kaiteet.
- Sakastin ja työtilan sisäänkäynneille lisätään kaiteet.
- Opastusta parannetaan ulkona ja sisällä.
- Kirkkoon rakennetaan kaksi yleisöwc-tilaa, joista toinen on esteettömyysvarusteltu. Lämpökeskukseen rakennetaan esteetön wc-tila.
- Himmennettävä/säädettävä yleisvalaistus mahdollistaa esteettömämmän valaistuksen tarpeen vaatiessa.
- Tarvittaviin oviin suunnitellaan kynnysluiskia.
- Kirkkosaliin suunnitellaan pyörätuolipaikkoja.
- Kirkkosaliin suunnitellaan penkkejä, joihin pääsee peruuttamaan rollaattorin kanssa.
- Uuden hissin mahdollisuutta eteläiseen torniin ja sen vaikutuksia on tutkittu tämän työn yhteydessä. Torniin tehdään hissivaraus, mutta hissiä ei esitetä toteutettavaksi tässä hankesuunnitelmassa.

*Kirkon pääsisäänkäynnille
lisättiin luiska vuonna 1981.*

3.5 Lämmitysjärjestelmät

- Kirkon lämmönlähteenä on kaukolämpö. Lämmönjakohuone sijaitsee lämpökeskuksessa. Lämmitysjärjestelmän runkoputket asennetaan lattian alla kulkeviin kanaviin.
- Lämpökeskus peruskorjataan (LJH alakerrassa, sosiaalitilat ja yleisö-wc -tilat yläkerrassa)
- Kuoriin, le-wc -tilaan ja urkuparven alle uuden lasten tilan osalle ja keittiöön rakennetaan lattialämmitys.
- Patterit uusitaan ja täydennetään. Kaikkiin tuulikaappeihin asennetaan patterit (4 uutta). Kirkon tornien maantasokerroksen uusiin wc-tiloihin rakennetaan vesikiertoiset patterit (2 kpl).

3.6 Vesi- ja viemärijärjestelmät

- Käyttövesiputkien uusiminen (wc, keittiö, siivous, PPP, sis. purku).
- Viemäreiden ja käyttövesien liittäminen, uudet WC-tilat 3 kpl (eteläinen ja pohjoinen kellotorni ja työtila) sekä työtilan uusi keittokomero ja urkuparven alla sijaitseva keittiö.
- Sakastin wc-tilan peruskorjaus.
- Sakastin keittokomeron peruskorjaus.
- Lämpökeskuksen märkätilojen peruskorjaus.
- Lämpökeskukseen rakennetaan 1 kpl uusi le-wc ja henkilökunnan tilaan 1 kpl uusi wc-tila.
- Tornien kuivanousuputket tarkastetaan.

3.7 Ilmanvaihto

Ilmanvaihtojärjestelmät

- Poistoilmanvaihdon rakentaminen keittiöön, takaosaan ja tornien wc-tiloihin.
- Uudet ilmanvaihtojärjestelmät (tulo- ja poistoilmanvaihto: työtila ja sakasti tukitiloihin).

3.8 Sähköiset järjestelmät

Sähköjärjestelmät ja johtoreitit

- Sähköpääkeskus on uusittu vuonna 1981 ja se sijaitsee sakastissa. Samassa tilassa sijaitsee sähkölämmityksen ohjauspainikkeet. Yksi ryhmäkeskus sijaitsee lämpökeskuksessa kirkon ulkopuolella. Urkulehterillä sijaitseva ryhmäkeskus on uusittu 1982.
- Sähköjärjestelmät uusitaan kokonaisuudessaan sis. induktiosilmukka.

Valaistus

- Valaistuksen ohjaustaulu sijaitsee sakastissa ja se on vuodelta 1981.
- Valaisimien peruskorjaus, ohjauksen uusiminen (DALI).
- Kirkkosalin kohdevalaisimet ja valaisinkiskot uusitaan.
- Vesikaton valaisimet uusitaan.
- Julkisivuvalaistus, vaihto led-polttimiin.

Kuva- ja suoratoistojärjestelmät

- Kuva- ja suoratoistojärjestelmien uusiminen.

Kirkkomusiikki

- Kirkkoon tulee uudet kuorokorokkeet. Jatkosuunnittelussa tutkitaan kuoron sijoittumista kirkon etuosaan.
- Jatkosuunnittelussa tutkitaan siirrettävän/virtuaaliurkujen hankkimista.

Äänentoistojärjestelmät

- Kirkon äänentoistojärjestelmä on uusittu viimeksi vuosina 2000 ja 2017. Äänentoistojärjestelmän laitekeskus sijaitsee sakastissa. Kanttorin järjestelmä sijaitsee urkulehterillä.
- AV-laitehankinta urakan aikana erillishankintana.
- Erillishankintana kokousvarustus (AV) sakastiin ja sivusakaraan.

Valvontakamerat ja rikoshälytysjärjestelmät

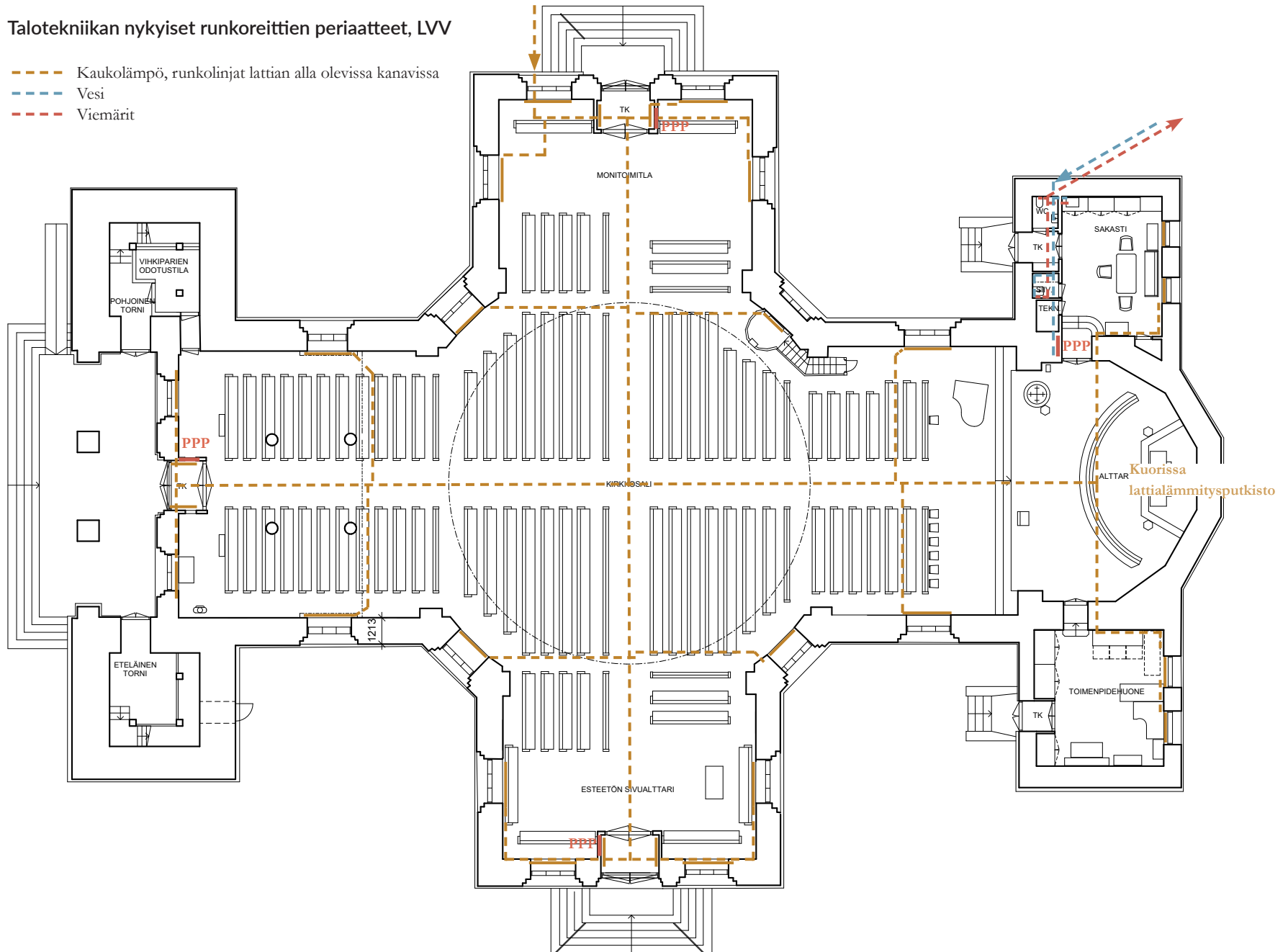
- Rikoshälytysjärjestelmän ja paloilmamaisimien uusiminen.

Muut

- Lämpökeskus yleisö-wc -tilan käyntiovi (nyk. naisten wc-tilan ulko-ovi) -> automaattilukko/sähköistys.
- Lämpökeskuksen henkilökunnan tiloihin tulee kuivauskaappi.

Talotekniikan nykyiset runkoreittien periaatteet, LVV

- Kaukolämpö, runkolinjat lattian alla olevissa kanavissa
- Vesi
- Viemärit

Talotekniikan nykyiset runkoreittien periaatteet, SÄH

Kiinteistö on liitetty sähkölaitoksen 380/220 V vaihtovirtaverkkoon. Sähköpääkeskus sijaitsee sakastin teknisessä tilassa. Ryhmäkeskukset sijaitsevat kirkon ulkopuolella lämpökeskuksessa ja urkuparvella.

Valaistus

Valaistuksen ohjauskeskus ja turvalaisinkeskus sijaitsee sakastin teknisessä tilassa. Ovimerkkivalojohdotukset kulkevat kirkon lattian alla kulkevilla kanavissa ja nousevat pääsisäänkäynnin tuulikaapin kautta eteläiseen kellotorniin ja kirkkosalin puolelta vihkiparien odotustilan sisäänkäynnin edestä urkuparvelle.

Kirkonkellot

Kirkonkellojen ohjauskeskus sijaitsee sakastissa ja urkuparvella. Pääsisäänkäynnin tuulikaapissa on kirkonkellojen ohjaustimeri.

Paloilmoitusjärjestelmä

Kirkko on varustettu sähköisellä automaattisella paloilmoitusjärjestelmällä, joka on liitetty puhelinliitännällä paikalliseen hälytyskeskukseen.

Paloilmoituskeskus sijaitsee sakastin eteistilassa. Johdotukset kulkevat sakastista kirkkosalin lattiakanavien kautta 1. krs tiloihin ja pääsisäänkäynnin tuulikaapille. Tuulikaapista johdotukset kulkevat urkuparvelle ja ullakolle sekä muihin kirkon ylempiin tiloihin. Kirkko on varustettu savunilmaisimilla.

Turvallisuus- ja murtohälytysjärjestelmät

Kirkon murtohälytyskeskus on sijoitettu sakastiin. Kirkon ensimmäiseen kerrokseen kirkkosaliin, alttarille, sakastiin ja työtilaan on sijoitettu liiketunnistimia.

Kirkko on varustettu turvallisuusjärjestelmällä, josta hälytykset voidaan siirtää suoraan puhelinyhteydellä vartiointiliikkeen valvontakeskukseen tai muuhun haluttuun paikkaan.

Puhelin

Kiinteistö on liitetty puhelinlaitoksen jakeluverkkoon.

Puhelimen talojohto ja ohjausjohto lämpökeskukseen liittyy kirkkoon sakastin pohjoispuolelta wc-tilan alta. Puhelimen pääterasia sijaitsee sakastin teknisessä tilassa.

Keskusradiojärjestelmä

Keskusradiojärjestelmä sijaitsee sakastissa kiintokaappien päädyssä. Järjestelmän kaiutin- ja mikrofoniinjat sekä huonokuuloisten vahvistimen antennisilmukka kulkevat pääosin kirkkosalin lattian alla kulkevilla kanavissa.

Merkinanto- ja puhelinlaitteet

Pääovi-urkuri ja pääovi-sakaristo välillä on merkinantolaitteet (seinäpainikkeet, summerit ja merkkivalot) .

Kirkossa on sisäpuhelinlaitteet välillä sakaristo-urkuri-vihkiparien odotustila.

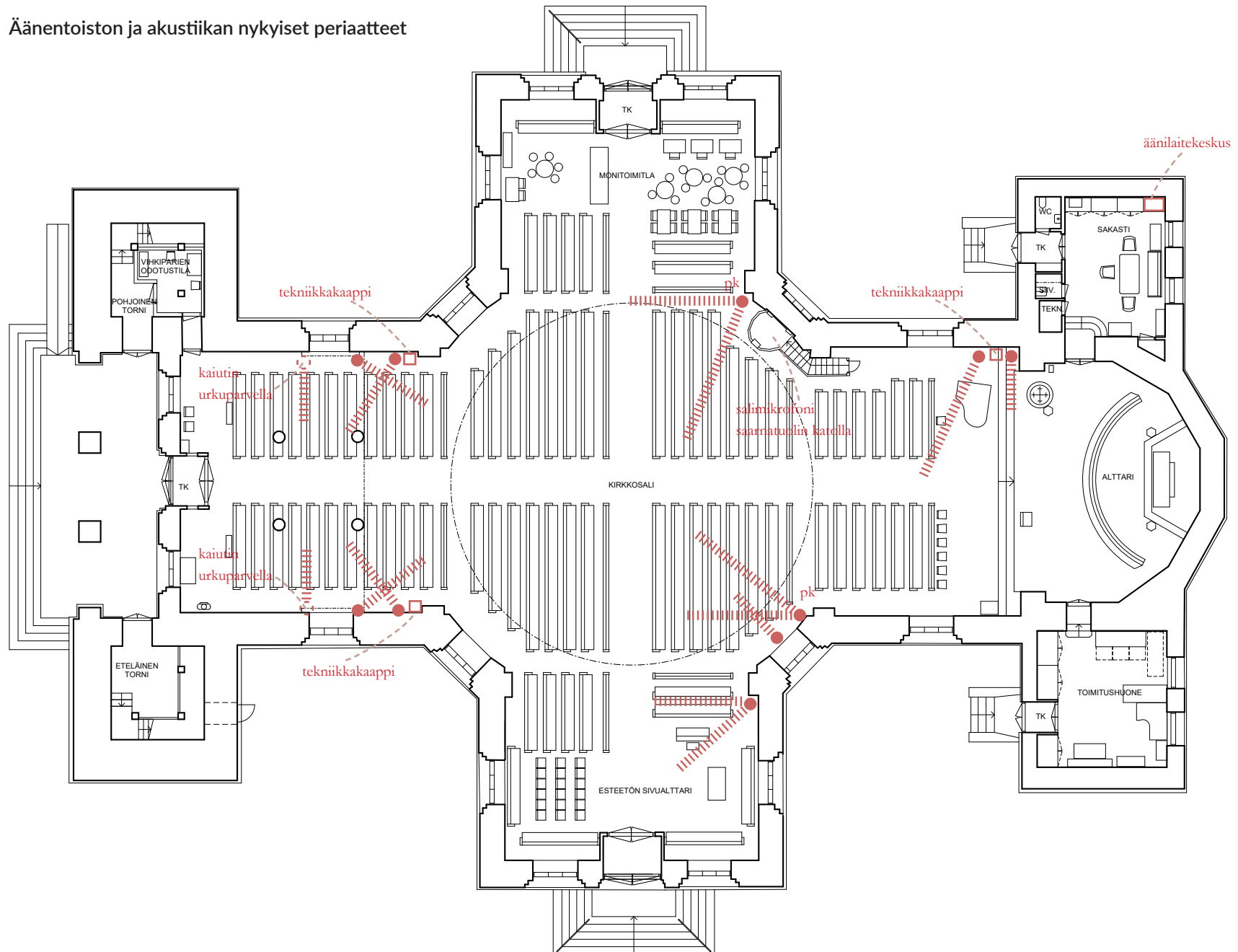
Sähkölämmitys

Urkuparvella on sähkölämmitysjärjestelmä. Sakaristossa, työtilassa ja vihkiparien odotustilassa on sähkölämmityslaitteet.

Muut hälytysjärjestelmät

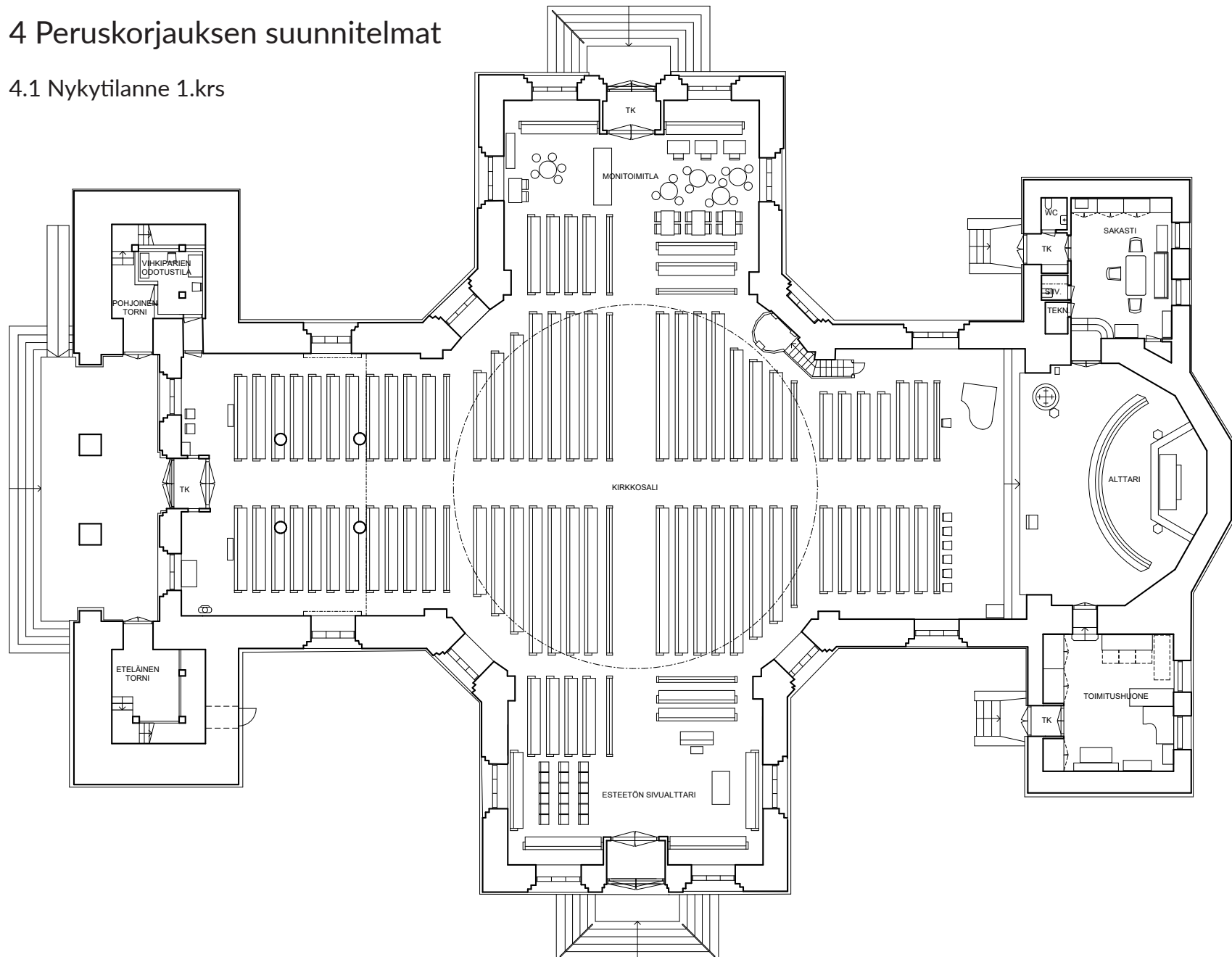
Lämpökeskuksen LVI-hälytysjärjestelmä on uusittu vuonna 1982. LVI-hälytysjärjestelmä käsittää hälytyssilmukkaverkon ja kattilahuoneeseen sijoitetun hälytyskeskuksen sekä lämpökeskusrakennuksen ulkoseinään kiinnitetyn hälytysmerkkilampun.

Äänentoiston ja akustiikan nykyiset periaatteet

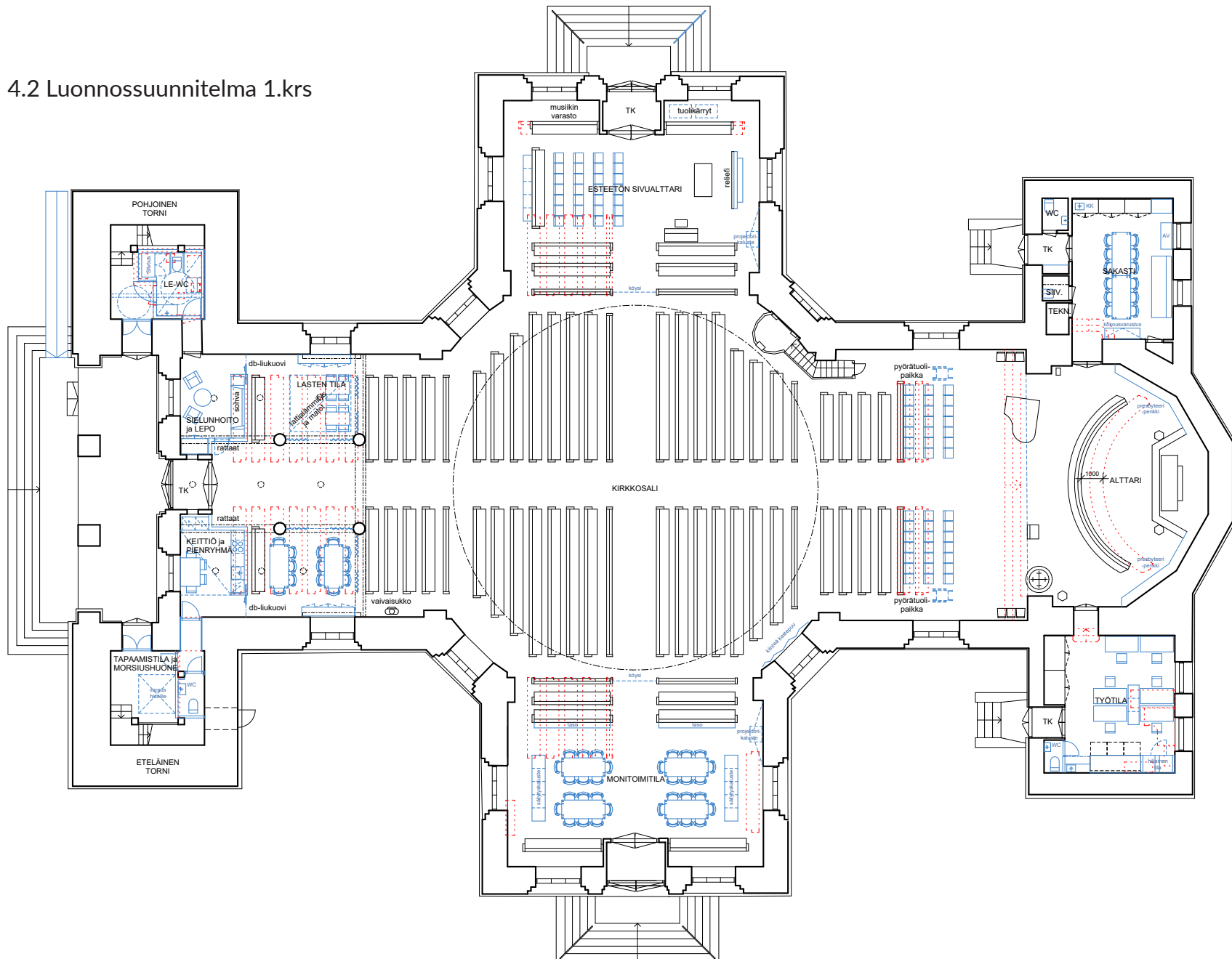

4 Peruskorjauksen suunnitelmat

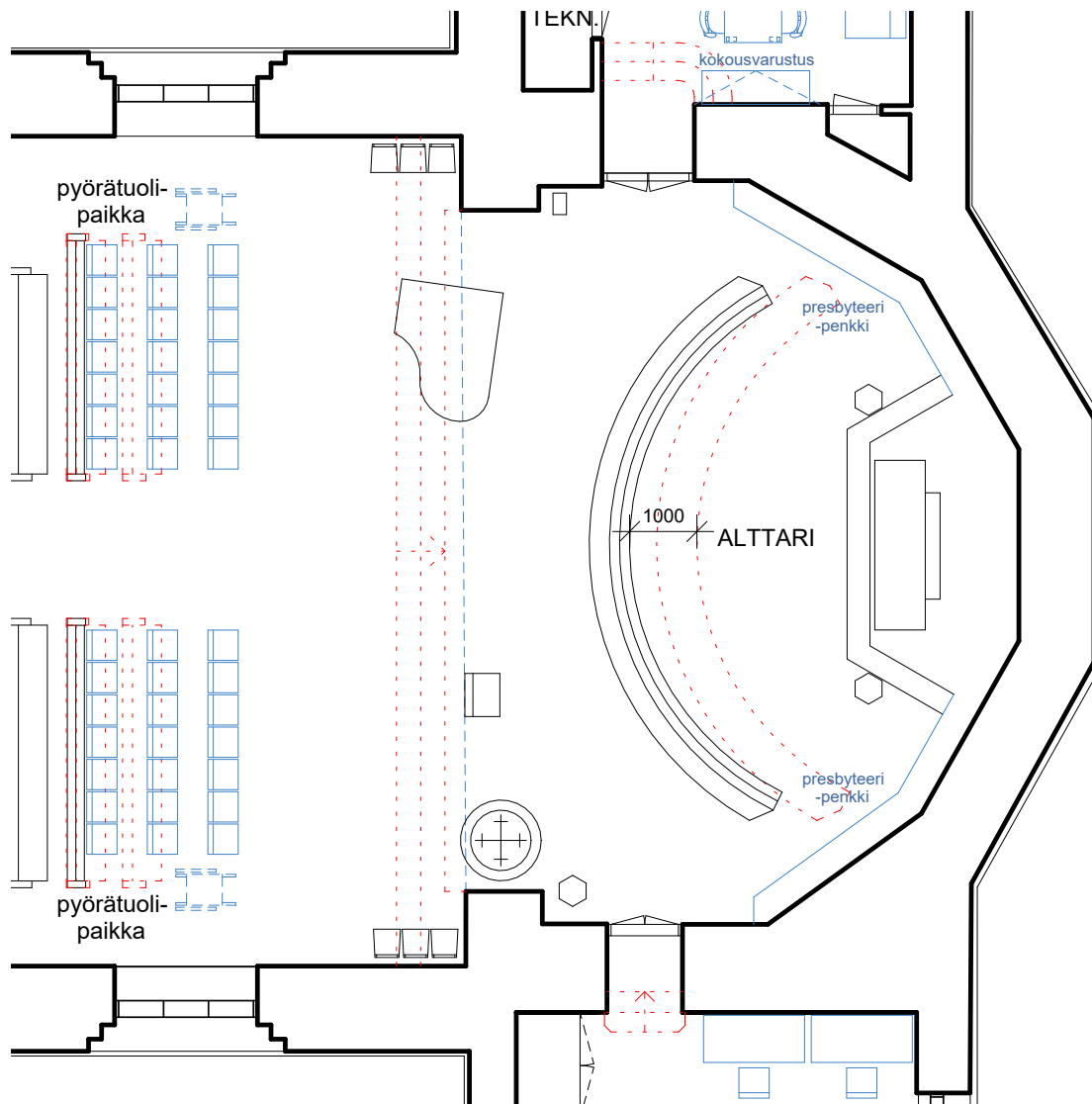
4.1 Nykytilanne 1.krs

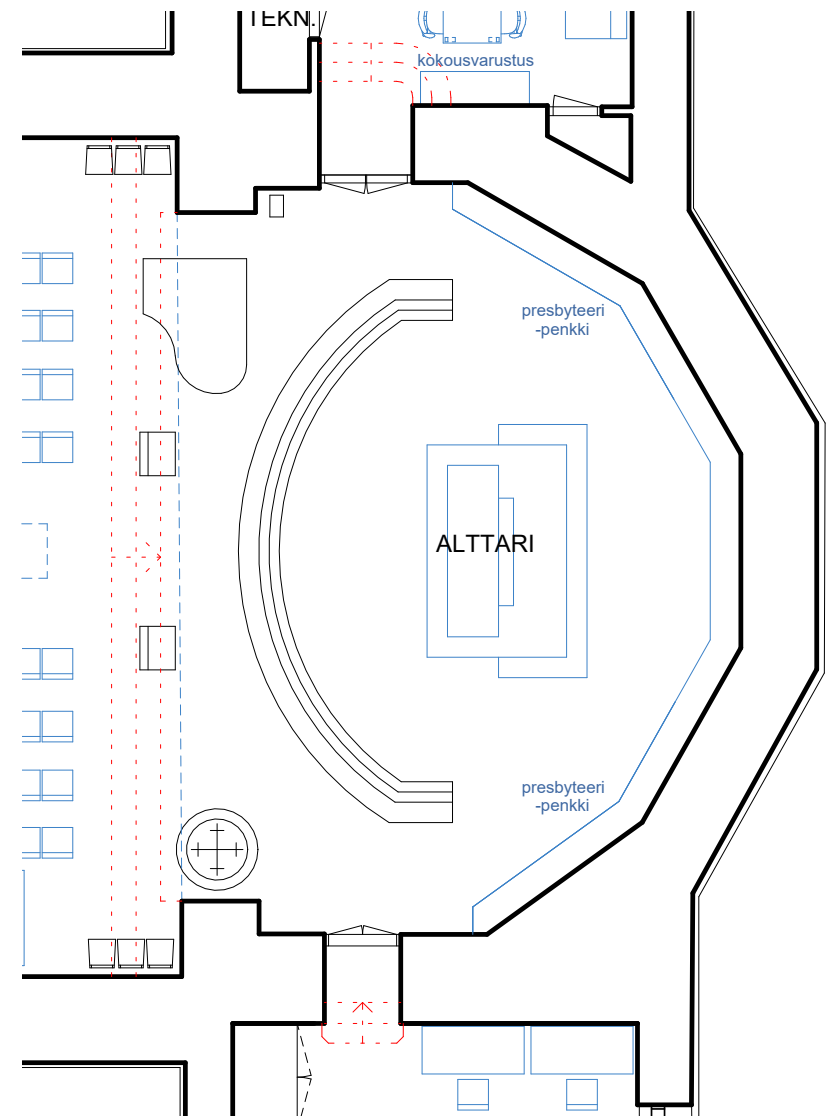
4.2 Luonnossuunnitelma 1.krs

4.3 Alttarialue, VE1 ja VE2

Alttarialueen vaihtoehto 1

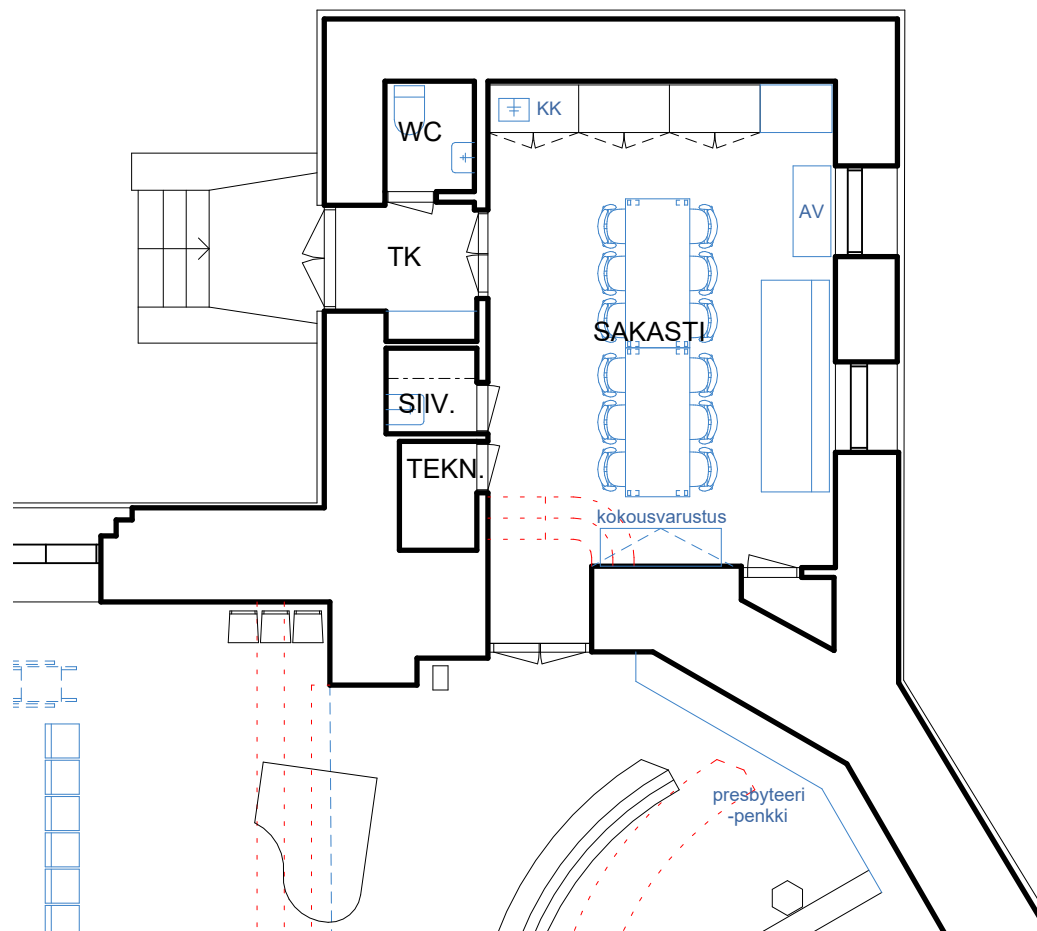
Alttarialueen vaihtoehto 2

Havainnekuva, alttarialueen nykytilanne

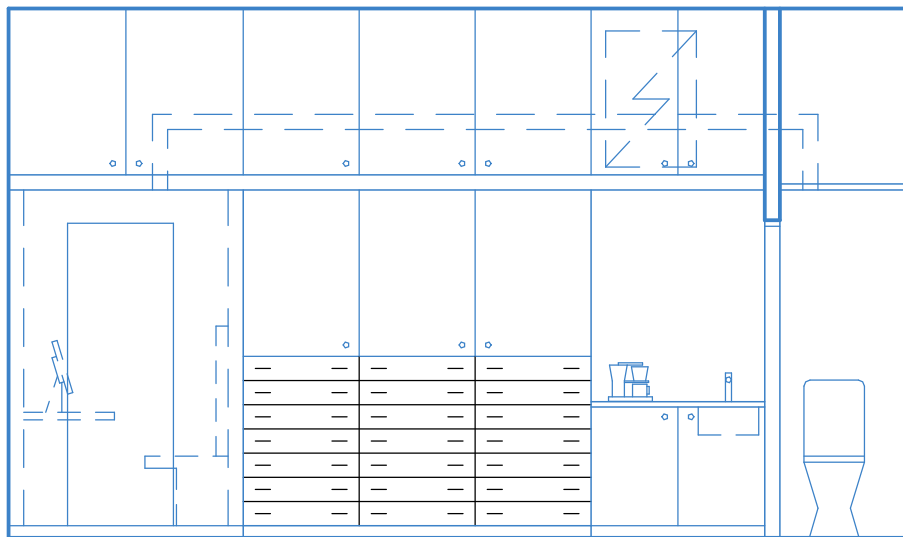

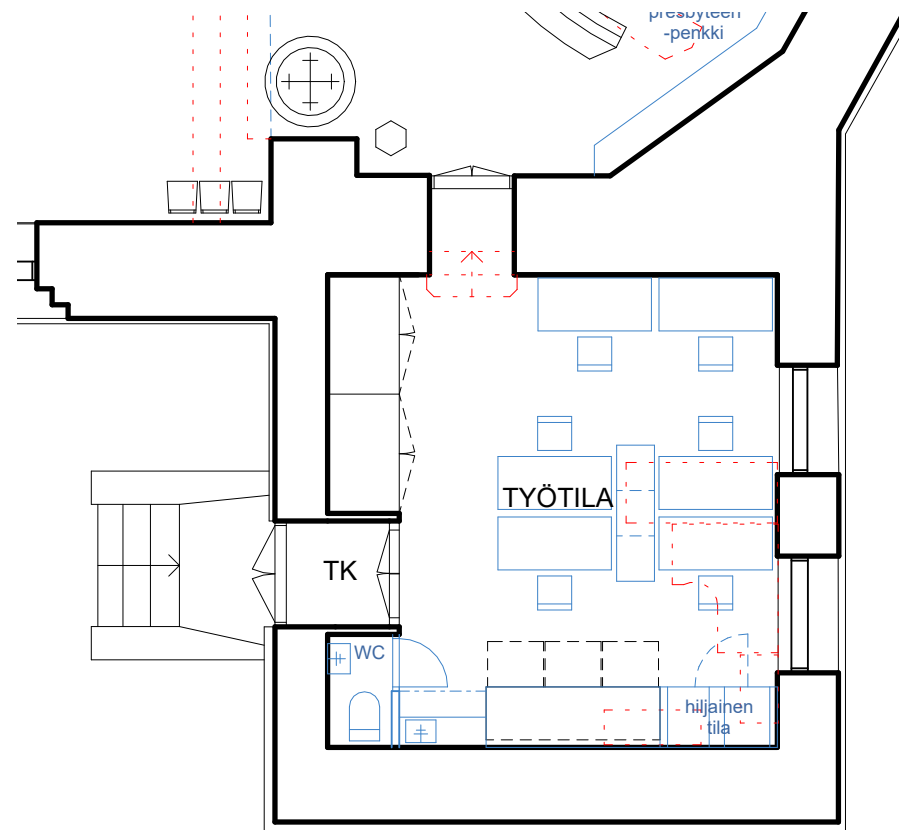
4.4 Sakasti ja aputilat

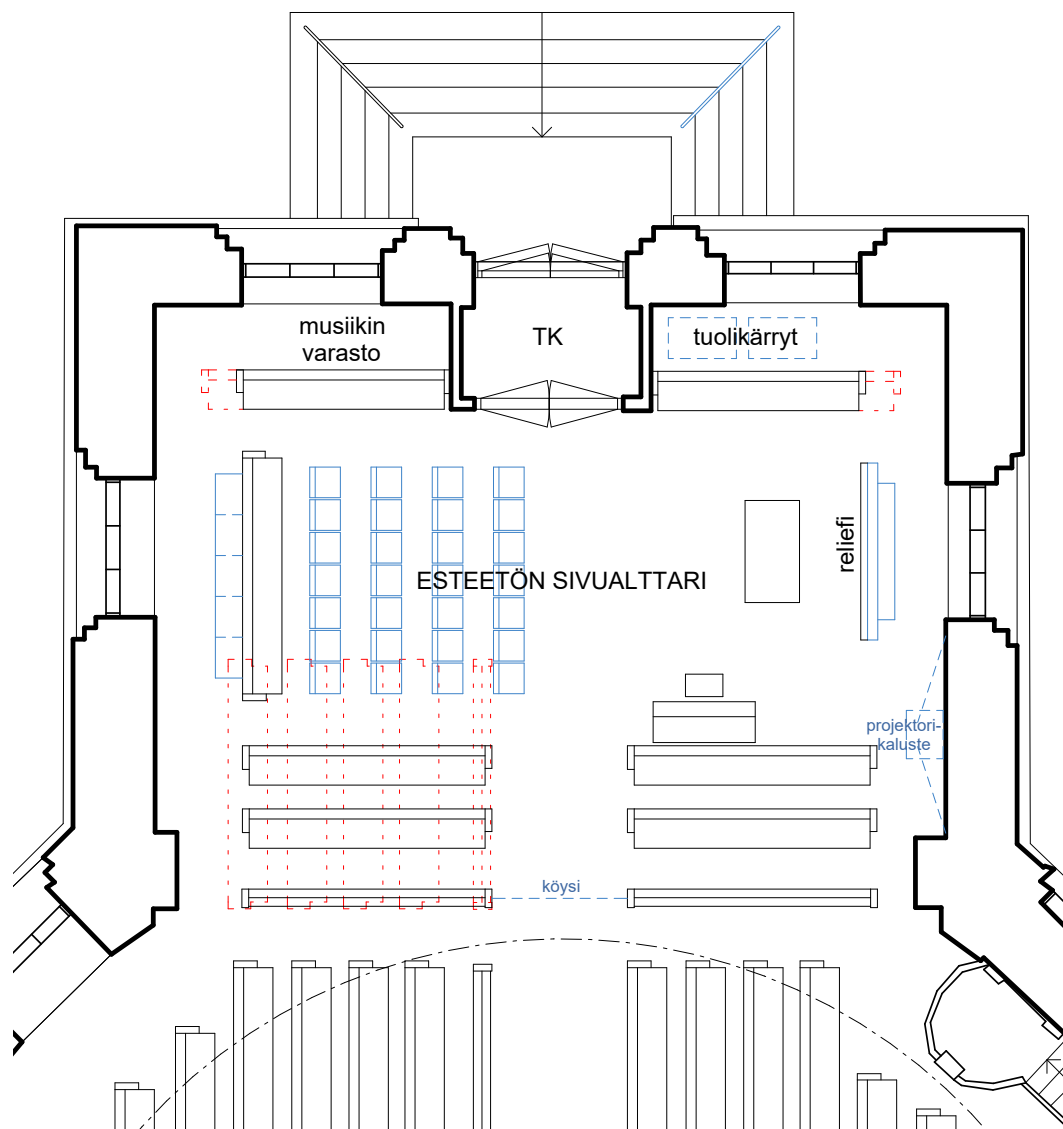
4.5 Työtila ("toimitushuone")

Toimitushuoneen eteläseinän
projektiio

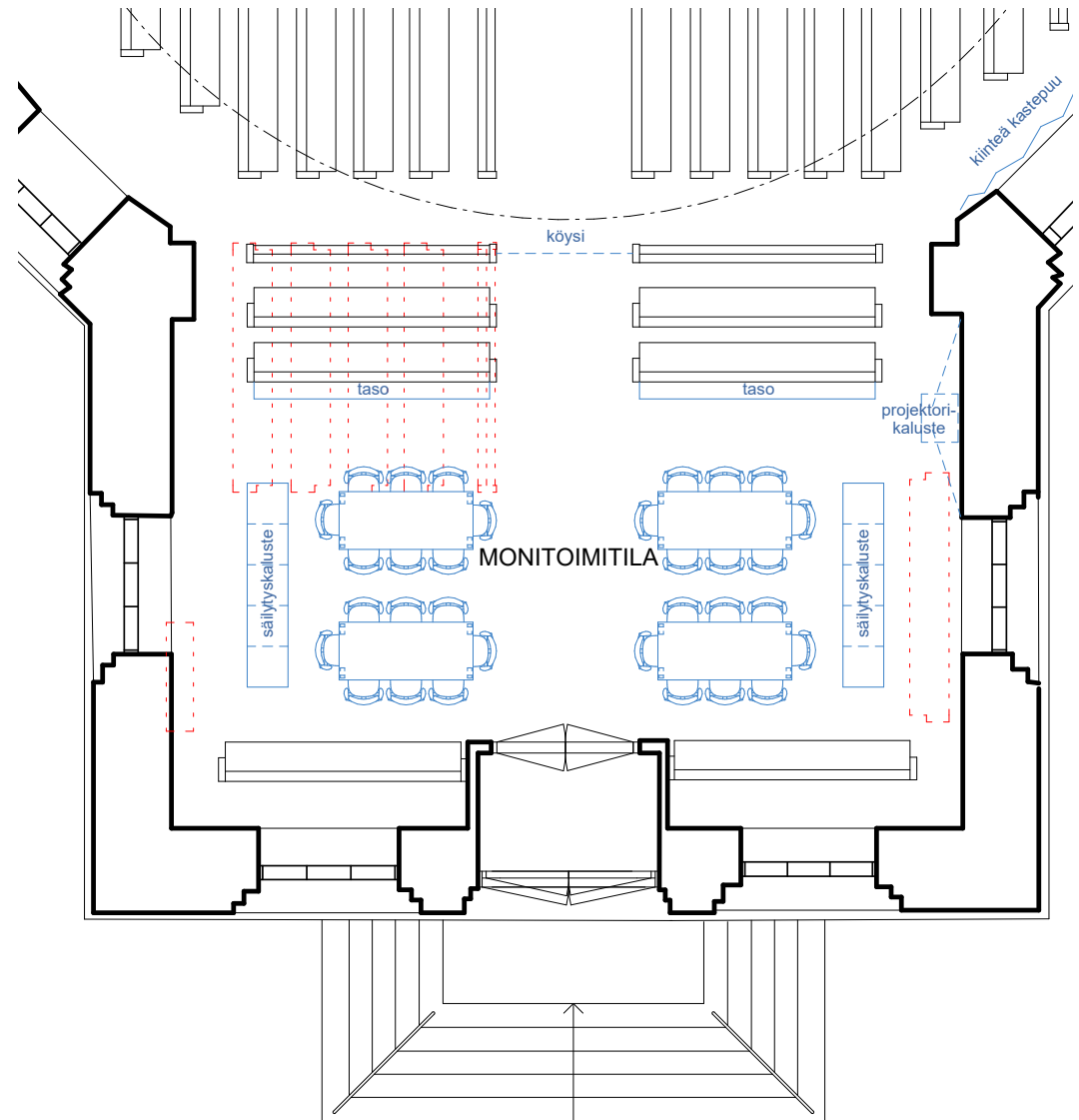
4.6 Pohjoisen sivusakaran esteetön sivualttari

4.7 Eteläisen sivusakaran monitoimitila

4.8 Parven alapuoli

Keittiön varustelutaso

Astianpesukone tason alle

- esilämmittävä, vesisäiliöllä varustettu
- pikaohjelma, 2 ja 3 min
- kiinteä pesuainesyöttö
- lämmin ja kylmävesi -liitäntä
- tason alle asennettava malli (600x600x850mm)
esim. Metos Master Aqua 50T

Erillisuuni, integroitava

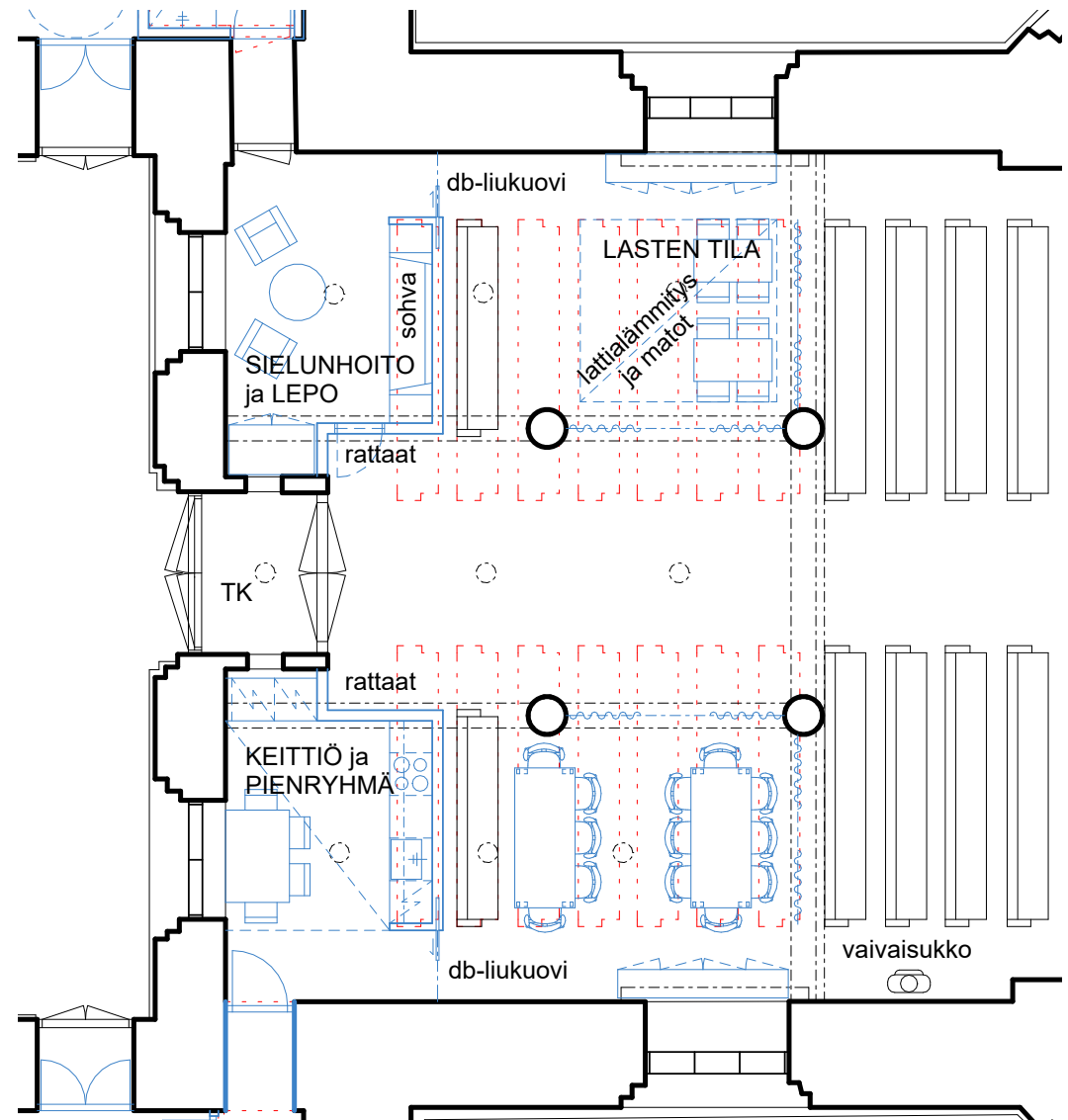
- mikroaaltouunitoiminto (yhdistelmäuuni)
esim. Miele H 7145 BM OBSW

Liesitaso

- induktio
- flex liesitaso esim. Miele KM 7464 FL

Jääkaappi-pakastin 2kpl

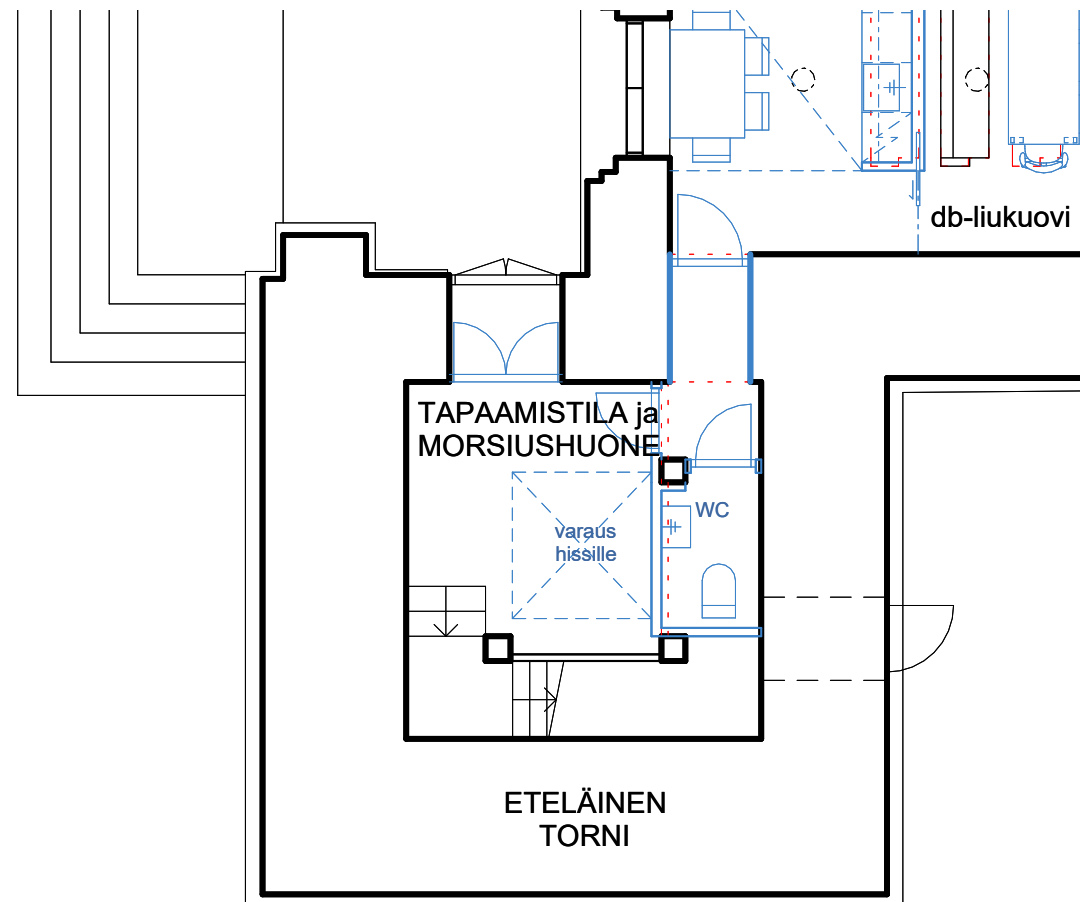
- vapaasti seisova esim. KFN 4377 CD Stainless look

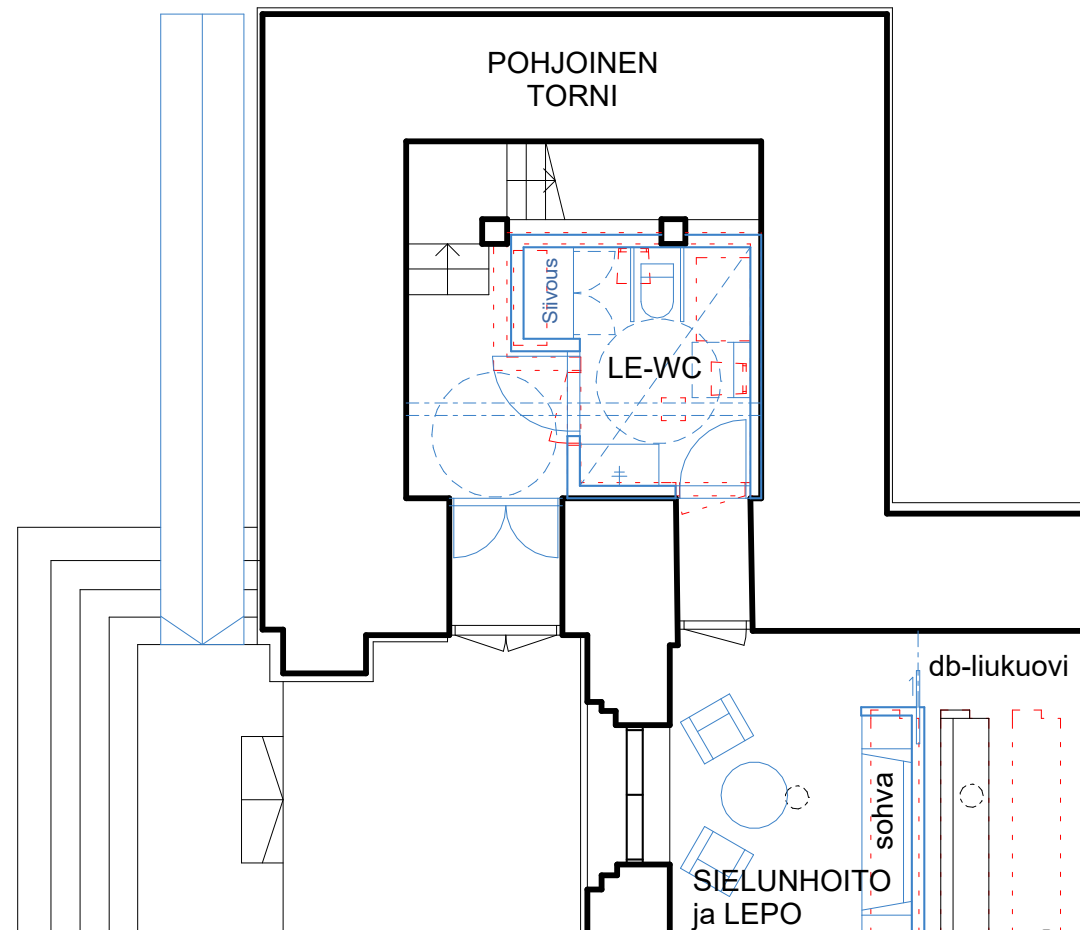

4.9 Eteläinen torni

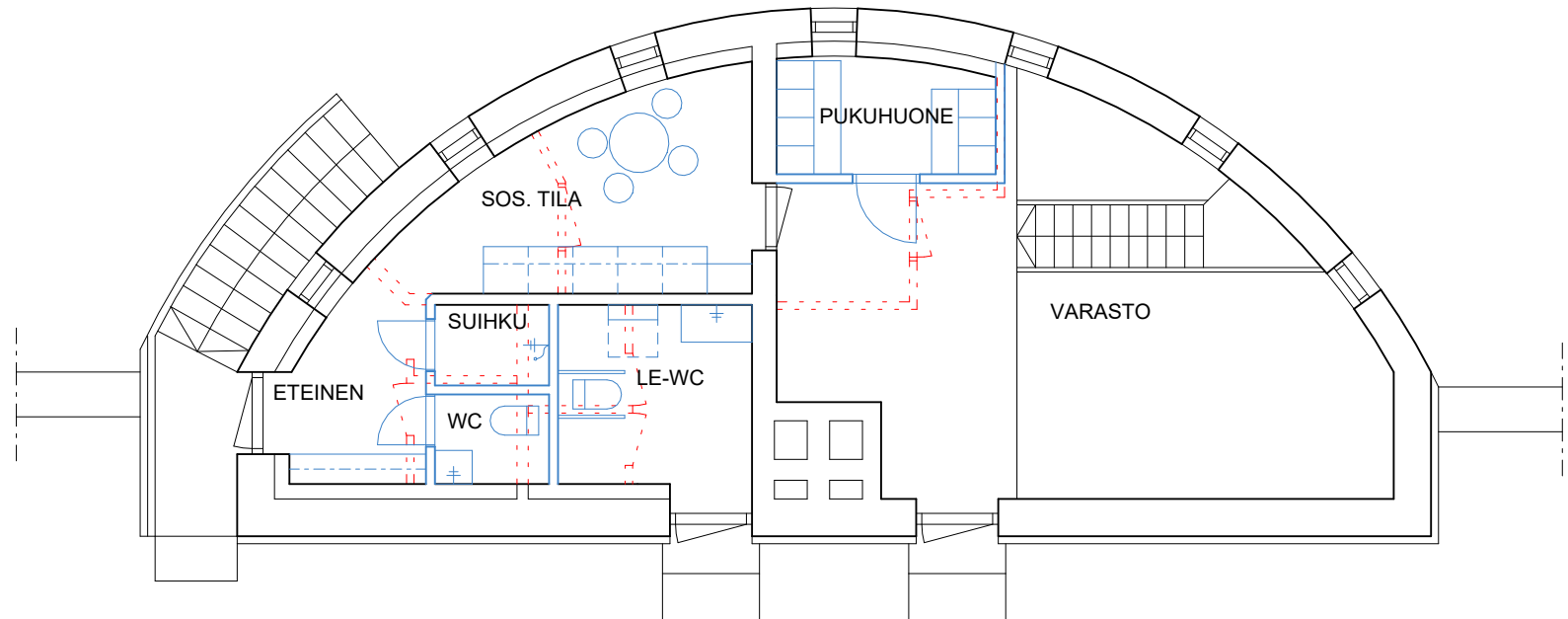

4.10 Pohjoinen torni

4.11 Lämpökeskus

- Lämpökeskukseen rakennetaan esteetön yleisö-wc -tila ja henkilökunnan tilat järjestellään uudelleen.
- Yleisö-wc -tilat yhdistetään ja kulku wc-tiloihin järjestetään entisen naisten wc-tilan käyntiovesta ulkoa.
- Yleisö-wc -tilaan rakennetaan yksi le-wc.
- Henkilökunnan tiloihin rakennetaan sosiaali-tila, suihku, pukuhuone ja wc-tila.
- Sisäänkäynnistä tehdään esteetön ja oven päälle rakennetaan katos.
- Ulko-ovet peruskorjataan.

5 Projektinhallinta

5.1 Aikataulu

- Seurakunta laatii yksityiskohtaisen hanke aikataulun myöhemmin.
Peruskorjauksen toimenpiteet vaiheistetaan seurakunnan päätösten mukaan.

• Museoviraston lausuntopyyntö toimenpiteistä	1 kk	3-4/2026
• Toteutussuunnittelun kilpailutus	2 kk	3-4/2026
• Toteutussuunnittelijoiden valinta	1 kk	5/2026
• Toteutussuunnittelu	6 kk	5-11/2026
• Valtuusto päättää suunnittelusisällöstä		9/2026
• Museoviraston lausuntopyyntö toteutussuunnitelmista	1 kk	9-10/2026
• Kirkkohallituksen lupa		10/2026
• Rakennusluvan jättäminen ja käsittely	2 kk	10-11/2026
• Urakkakuvat valmiit		11/2026
• Laskenta-aika ja kilpailutus	2 kk	11-12/2026
• Avustushakemukset toteutukselle		12/2026
• Urakoitsijavalinta valtuuston tammikuun kokouksessa		1/2027
• Kirkko sulkee ovensa		1/2027
• Rakentamisaika	11 kk	1-11/2027
• Pääurakka	11 kk	1-11/2027
• Kattourakka	3 kk	3-5/2027
• Julkisivu-urakka	4 kk	5-8/2027
• 28.11.2027 1. adventtina kirkko avataan		11/2027

5.2 Lausunnot

- Toimenpiteet ovat merkittäviä muutoksia ja toteutussuunnitelmat vaativat museoviraston lausunnon, kirkkohallituksen hyväksymisen ja rakennusluvan.
- Museovirasto on lausunut kohteesta ainakin vuoden 1981 muutoksien ja vuoden 2015 muutoksien yhteydessä.
- Museovirasto antaa lausunnon hankesuunnitelman toimenpiteistä.
- Museovirasto antaa lausunnon toteutussuunnitelmista.
- Museoviraston lausunnon käsittely n. 4 vko
- Neuvoston esitys ja valtuuston päätös lähettää suunnitelmat hyväksyttäväksi kirkkohallitukseen n. 4 vko.

5.3 Lupa- ja viranomaisasiat

- Hankkeelle haetaan rakennuslupa Sastamalan kaupungin rakennusvalvonnasta.
- Rakennusvalvonnan käsittelyaika n. 3kk.
- Rakennussuojelua seuraa museovirasto, jonka lausuntoon rakennushankkeesta jokaisen projektissa toimivan tulee tutustua.
- Kohteessa ei ole lähtökohtaista tarvetta erilliseen arkeologiseen työmaavalvontaan.

5.4 Kustannukset ja budjetti

- Kustannusarvio on hankesuunnitelman liitteenä. Arvion on laatinut Ville Varjo.

6 Toiminta peruskorjauksen aikana

6.1 Työmaan rajaaminen ja työmaakulku

- Seurakunnan tulee suunnitella ja tiedottaa kirkon sulkemisesta vähintään kirkkovuosi ennen urakan alkamista. Työmaan aikana suositellaan että joku tuulikaapeista jätetään auki yleisölle, josta seurakuntalaiset pääsevät rajatusti ja turvallisesti seuraamaan työmaan etenemistä.
- Rakennus sijaitsee kivimuurein rajatulla kirkkomaalla ja rakennuksen läheisyydessä on vanhoja puita, hautausmaapaikkoja ja muistolehto.
- Peruskorjausvaiheen pääurakoitsijan tulee esittää kuinka työmaa rajataan ja kuinka puut suojataan. Toteutus todetaan erillisessä katselmuksessa.
- Työmaajärjestelyjen pitää mahdollistaa hautausmaan ja muistolehdon käyttäminen ja viihtyisä kaupunkitila myös työmaan aikana.

6.2 Urkujen suojaaminen

- Urut pitää suojata pölytiivisti kirkon nykykäyttöä vastaavan ”perustilanteen” mukaiseen lämpötilaan ja kosteusolosuhteeseen. Suojaus toteutetaan puuapurunkoisella, paineistetulla ja ilmankostuttimella varustetulla rakennusmuovihupulla. Suojauksessa on huomioitava ehdottoman pölyttömyyden lisäksi tasainen ja riittävä ilmankosteus.
- Huppu varustetaan olosuhdemittareilla joita seurataan koko peruskorjaushankkeen ajan. Raportointi ja suojauksen kiinnitys urkuvalmistajan (Urkurakentamo Åkerman & Lund Orgelbyggeri Ab) ohjeen mukaan.

6.3 Väliaikainen varastointi

- Peruskorjaushankkeen urakoitsijat vastaavat väliaikaisesti poistettavien rakennusosien (esim. ovilehtien, kattokruunujen ja kirkon penkkien) suojaamisesta ja työmaa-aikaisesta varastoinnista olosuhteissa, jotka eivät voi vahingoittaa esineitä.
- Esineet säilytetään lämpimissä sisätiloissa. Ennen varastointia urakoitsija on velvoitettu esittämään em. säilytyspaikan.
- Arvoesineiden työmaa-aikaisesta säilytyksestä vastaa seurakunta. Alttaritaulujen ja muun esineistön konservointia peruskorjauksen yhteydessä tulee harkita ammattilaisen arvion mukaan.

6.4 Rakennustelineet

- Korjaus- ja maalaustyöt edellyttävät sisäpuolisten työtasotelineiden rakentamista. Telineiden hankinnasta ja kustannuksista vastaa peruskorjaushankkeen pääurakoitsija. Telineitä tai muita rakennusaikaisia rakenteita ei saa kiinnittää kirkon seinä- tai kattorakenteisiin. Telineet voidaan tukea yläpäästä pehmustetuin työntötangoin.
- Telineistä tulee esittää suunnitelma ja pitää katselmus, jossa varmistetaan työmenetelmät ja telineiden riittävyys.

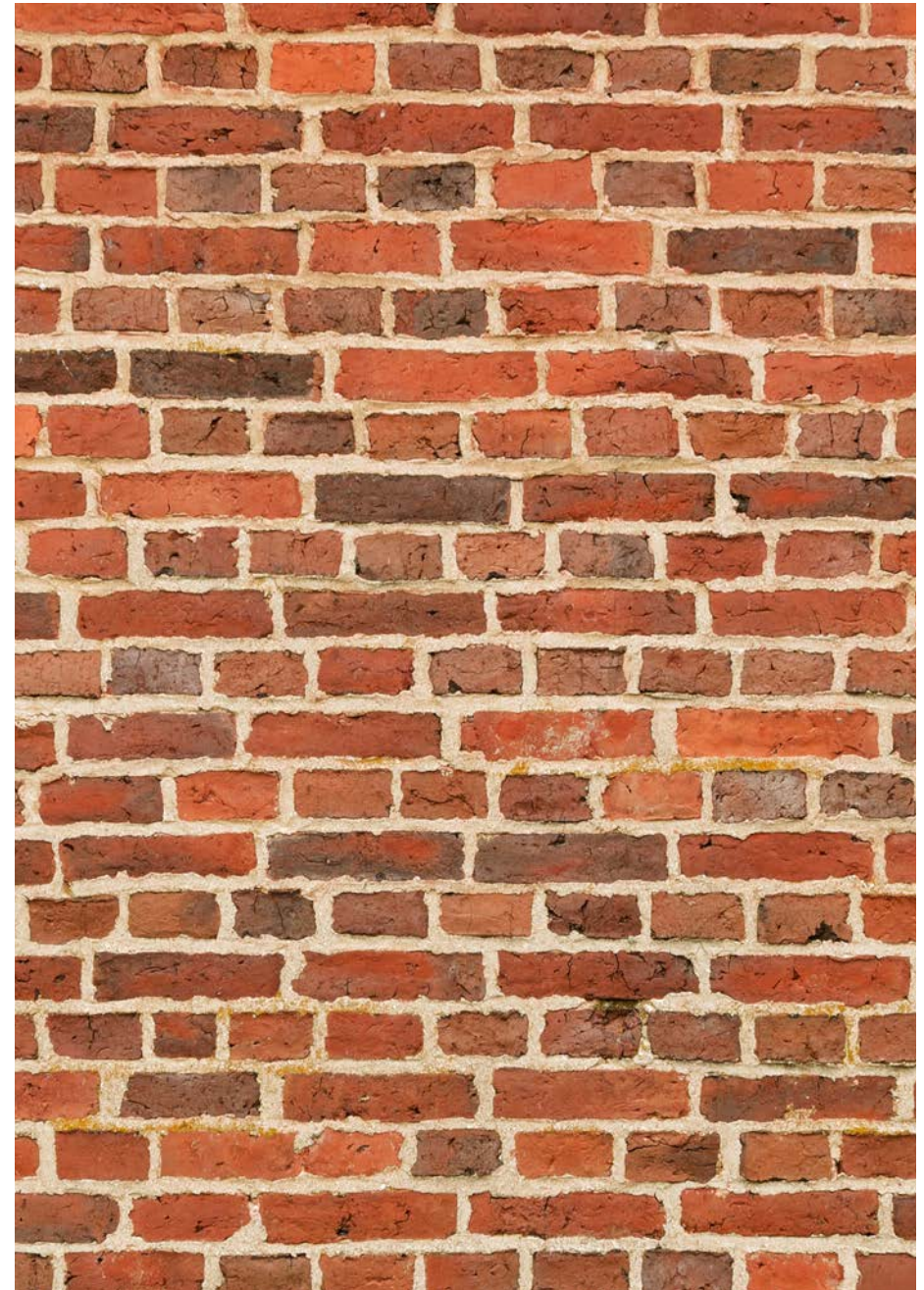
6.5 Rakennussuojelu

- Kirkko on suojeltu kirkkolailla. Rakennussuojelusta vastaa kohteen pääsuunnittelija ja sitä valvoo museoviranomainen.
- Kirkon sisäseinät, maalaukset ja oviaukkojen pielet ja karmit tulee suojata koko työmaan ajan. Työmaalla tulee kiinnittää erityistä huomioita pölynsidontaan ja rakennusaikaiseen osastointiin purkutöiden aikana.
- Penkit ja muut rakennusosat irrotetaan ehjänä, numeroidaan ja varastoidaan lämpimään tilaan takaisinasennusta varten.
- Suojauksessa, osastoinnissa ja pölynsidonnassa sovelletaan Museoviraston korjauskorttia 21 ”Rakennusosien työmaa-aikainen suojaus”.

7 Laadunvarmistus ja riskienhallinta

7.1 Huomioitavat asiat

- Alustava riskien arviointi
- Korjaustöiden laajuus, museoviraston kanta
- Haitta-aineet
- Rakennusvirheet ja laatu
- Taloudelliset riskit ja hankkeen laajuus
- Aikataulliset riskit
- Putoamisturvallisuus
- Työturvallisuus
- Vesivahingot
- Paloturvallisuus
- Pihan käyttö korjausrakentamisen aikana
- Varkaudet ja ilkivalta
- Ympäristö ja liikenne

8. Vaikutustenarviointi

TOIMENPIDE	VAIKUTUSALUE 1	VAIKUTUSALUE 2	POSITIIVISET VAIKUTUKSET	NEGATIIVISET VAIKUTUKSET	RISKIT	VAIKUTUKSET MUIHIN TOIMENPITEISIIN	HUOMIOITA
Peruskorjaustoimenpiteet							
ulkopuolinen peruskorjaus	rakennuksen kestävyys ja säilyvyys, turvallisuus ympäristölle	sisäänkäyntien esteettömyys, kulttuurihistoriallinen arvo, kaupunkikuva	pidentynyt käyttöikä, tulevien vaurioiden ja vahinkojen ehkäisy	lyhytaikainen meluhaitta, tilapäinen esteettinen haitta, vaikutukset nykyiseen kasvillisuuteen	väärät työmenetelmät, rakennusaikaiset vahingot, esteettiset muutokset	ei vaikutusta sisäpuolisiin korjauksiin, rajoittaa hetkellisesti pihan käyttöä, tahdistaa kaivuutöitä ulkona, toteutettava kesäkaudella	välttämätön toimenpide rakennuksen säilymisen kannalta
sisäpuolinen peruskorjaus	rakennuksen estetiikka, käytön turvallisuus	monikäyttöisyys, saavutettavuus	toiminnan monipuolistuminen, käyttöasteen nousu	vuoden käyttökatko, taide-esineistön siirtäminen, käyttötottumusten muutos	väärät työmenetelmät, rakennusaikaiset vahingot, esteettiset muutokset, esinevahingot, urkujen vahingoittuminen	ei vaikutusta ulkopuolisiin korjauksiin, toteutettava yhtäaikaisesti taloteknisten korjausten kanssa	välttämätön toimenpide rakennussuojelun ja kulttuurihistorian näkökulmasta
talotekniikan peruskorjaus	energiatehokkuus, turvallisuus	uudet teknologiat, saavutettavuus	vahinkojen ehkäisy, nykyaikainen tekniikka, äänentoisto ja akustiikka, säädettävä valaistus, liturgian tukeminen, monipuolisemmat tapahtumat	tekniikan monimutkaisuus, uudet huoltokohteet	näkyvät asennukset, alapohjajamutokset	ei vaikutusta ulkopuolisiin korjauksiin, toteutettava yhtäaikaisesti sisäpuolisten korjausten kanssa, tahdistettava kaivuutyöt ulkopuolisten korjaustöiden kanssa	välttämätön toimenpide käyttöturvallisuuden näkökulmasta
lämpökeskuksen peruskorjaus ja piipun purkaminen	rakennuksen kestävyys ja säilyvyys, turvallisuus ympäristölle	henkilökunnan hyvinvointi, kaupunkikuva	alhaisemmat käyttö- ja ylläpitokustannukset	alkuperäisyyden muutos, väliaikainen käyttökatkos	rakennusaikaiset vahingot, esteettiset muutokset, yllättävät kustannustekijät (AHA)	ei vaikutusta muihin korjauksiin, purkutiilet tahdistettava ulkopuolisten korjausten kanssa, tahdistettava käyttökatko lämmityksessä	suositeltava toimenpide rakennuksen säilymisen kannalta, vapauttaa kirkon tiloja muuhun käyttöön
koneellinen ilmanvaihto työtilaan ja sakastiin	energiatehokkuus	sisäilman terveellisyys ja turvallisuus	työympäristövaikutukset	alkuperäisyyden muutos, huoltokohde	rakennusfysikaalinen muutos, äänihaitta	yhteensovitettava ulkopuolisten korjausten kanssa (muutoksia julkisivuissa)	välttämätön päivätyön näkökulmasta
Toiminnalliset muutokset							
takaosan monikäyttöisyyden lisääminen	nykyiset ja uudet käyttäjäryhmät, työalat, pienryhmät ja kahdenkeskinen kohtaaminen	tulevaisuuden uusi toiminta	keskittää seurakunnan toimintaa ja luo yhteisöllisyyttä, muuntojoustavuus, käytön monipuolistuminen, yhteisöllisyys, lapsien ja nuorten huomioiminen, mahdollistaa ilta- ja pienryhmätoiminnan, uutta säilytystilaa, puheakustiikka	tilallinen vaikutus kirkkosaliin, penkkipaikkojen lisääntyminen	tulevaisuuden tarpeiden kohtaaminen	yhteensovitettava sisäpuolisten korjausten kanssa	uuden toiminnan mahdollistaja
sivusakaroiden monikäyttöisyyden lisääminen	nykyiset ja uudet käyttäjäryhmät, työalat, pienemmät tapahtumat	tulevaisuuden uusi toiminta	mahdollistaa monipuolisemman jumalanpalvelustoiminnan, muuntojoustavuus, esteettömyys, yhteisöllisyys, nykyisten toimintojen kehittyminen, mahdollistaa pienemmät tapahtumat, täysin esteetön alttari, uutta säilytystilaa	vähäinen esteettinen vaikutus kirkkosaliin, penkkipaikkojen väheneminen	esineistön ja kalusteiden vauriot työn, kuljetuksen ja varastoinnin aikana	ei vaikutusta muihin toimenpiteisiin, reliefin siirto ja penkkien irrotus yhteensovitettava sisäpuolisten korjausten kanssa	tilat on jo muutettu
alttarialueen muutos	kirkon pääkäyttötarkoitus, muut isot tapahtumat	käyttäjryhmät, työalat	mahdollistaa monipuolisemman jumalanpalvelustoiminnan, muuntojoustavuus, esteettömyys ja yhdenvertaisuus, esteetön ehtoollinen, lisää tilaa musiikille, mahdollistaa joustavamman kalustamisen	muutos nykyisyyteen, näkyvyys alttarialueelle, rakenteellinen muutos alapohjaan	purkutyön aikaiset vahingot	mahdollistaa sakastin ja työtilan esteettömyyden	muiden tilojen käytön mahdollistaja

*Valokuvat,
havainnekuvat ja
suunnitelmat*

Arkkitehtitoimisto NOAN, julkaisuissa tulee mainita "kuva: Arkkitehtitoimisto NOAN"

Lähteet:

RHS

Arkkitehtitoimisto NOAN Oy, Tyrnävän kirkon rakennushistoriaselvitys

Kirkon toiminnallinen visio 2070

Arkkitehtitoimisto NOAN Oy

Kustannusarvio

Ville Varjo, Turkoosi11 Oy

Kuntotutkimus

A-Insinöörit rakennuttaminen Oy

Arkkitehtitoimisto NOAN

Lassi Viitanen

lassi.viitanen@noan.fi

0400 238 301

Caspar Åkerblom

caspar.akerblom@noan.fi

Laura Rahkonen

laura.rahkonen@noan.fi